

Poglavlje 3.3

Posebne odredbe koje se primjenjuju na određene predmete ili tvari

3.3.1

Kad je u stupcu (6) tablice A poglavlja 3.2 naznačeno da se na tvar ili predmet odnosi posebna odredba, značenje i uvjeti te posebne odredbe navedeni su u nastavku. Kad posebna odredba uključuje zahtjev za označavanjem paketa, odredbe 5.2.1.2 (a) i (b) moraju se ispuniti. Ako je potrebna oznaka u obliku određenog izraza naznačenog navodnicima, poput „OŠTEĆENE LITIJSKE BATERIJE“, veličina oznake mora biti najmanje 12 mm, osim ako nije drugačije naznačeno u posebnoj odredbi ili drugdje u Propisu RID.

- 16 Uzorci novih ili postojećih eksplozivnih tvari ili predmeta mogu se prevoziti prema uputama nadležnih tijela (vidi 2.2.1.1.3), za potrebe u koje su uključeni: ispitivanje, klasifikacija, istraživanje i razvoj, kontrola kakvoće ili kao komercijalni uzorci. Eksplozivni uzorci koji nisu smočeni ili učinjeni neosjetljivima, moraju biti ograničeni na 10 kg u malim pakovanjima prema zahtjevu nadležnoga tijela. Eksplozivni uzorci koji su smočeni ili učinjeni neosjetljivima, moraju biti ograničeni na 25 kg.
- 23 Iako je ova tvar zapaljiva, takva opasnost postoji samo u ekstremnim uvjetima za izbijanje požara u zatvorenim prostorima.
- 32 Ova tvar ne podliježe uvjetima RID kad je u bilo kojemu drugomu obliku.
- 37 Ova tvar ne podliježe uvjetima RID kad je zaštićena omotom.
- 38 Ova tvar ne podliježe uvjetima RID kad sadrži iznad 0,1% kalcijeva karbida.
- 39 Ova tvar ne podliježe uvjetima RID kad sadrži manje od 30%, ili nikako ispod 90% silicija.
- 43 Kad se tvar preda na prijevoz kao pesticid, mora se prevoziti u skladu s odgovarajućim odredbama za pesticid (vidi 2.2.61.1.10 do 2.2.61.1.11.2).
- 45 Antimonovi sulfidi i oksidi s udjelom arsena iznad 0,5% u odnosu na ukupnu masu, ne podliježu uvjetima RID.
- 47 Fericianidi i ferocijanidi, ne podliježu uvjetima RID.
- 48 Prijevoz tvari s udjelom cijanovodične kiseline iznad 20%, zabranjen je.
- 59 Tvari ne podliježu uvjetima RID ako sadrže ispod 50% magnezija.
- 60 Ako je koncentracija iznad 72%, prijevoz tvari zabranjen je.
- 61 Tehnički naziv kojim se dopunjava propisani naziv za otpremu, zajednički je naziv ISO (vidi također ISO 1750:1981 *Pesticidi i drugi agrokemijski proizvodi - zajednički nazivi*, izmijenjeno i dopunjeno), drugi naziv naveden u *Preporučenoj klasifikaciji pesticida prema stupnju opasnosti, sa smjernicama za klasifikaciju* Svjetske međunarodne organizacije ili naziv aktivne tvari (vidi također 3.1.2.8.1 i 3.1.2.8.1.1).
- 62 Tvar ne podliježe uvjetima RID ako sadrži ispod 4% natrijeva hidroksida.
- 65 Vodene otopine vodikova peroksida ispod 8% vodikova peroksida, ne podliježu uvjetima RID.
- 66 Rumenica ne podliježe uvjetima Propisa RID.
- 103 Prijevoz amonijevih nitrita i mješavina anorganskih nitrita s amonijevim solima, zabranjen je.
- 105 Nitrocelulozu, koja odgovara opisima za UN br. 2556 ili UN br. 2557, može se razvrstati u Klasu 4.1.
- 113 Prijevoz kemijski nestabilnih smjesa, zabranjen je.
- 119 U rashladne uređaje uključeni su uređaji i naprave posebno namijenjeni čuvanju hrane i ostalih proizvoda na niskoj temperaturi u teretnomu prostoru vozila te klimatizacijske uređaje. Rashladni uređaji i dijelovi uređaja, ne podliježu odredbama ADR-a ako sadrže ispod 12 kg plina u Klasi 2, skupini A ili O prema 2.2.2.1.3, ili ako sadrže ispod 12 litara otopine amonijaka (UN br. 2672).

- 122** Ako postoje dodatne opasnosti, kontrolne i kritične temperature te UN broj (generička oznaka), za svaku uvrštenu smjesu organskih peroksida, podaci su navedeni u 2.2.52.4 , 4.1.4.2 uputa za pakiranje IBC 520 i 4.2.5.2.6 uputa za prijenosne spremnike T 23.
- 123** (Rezervirano)
- 127** I drugi inertni materijali ili smjese inertnih materijala mogu se koristiti pod uvjetom da imaju jednaka vezivno osjetljiva svojstva.
- 131** Vezivno osjetljiva tvar manje je osjetljiva od suhoga PETN-a.
- 135** Dehidrirana natrijeva sol diklorocijanurične kiseline ne udovoljava kriterijima za Klasu 5.1 i ne podliježe uvjetima RID-a osim ako udovoljava kriterijima za razvrstavanje u drugu Klasu.
- 138** P-bromobenzil cijanid, ne podliježe uvjetima RID.
- 141** Predmeti koji su dostatno toplinski obrađeni tako da nisu opasni tijekom prijevoza, ne podliježu uvjetima RID.
- 142** Brašno od zrna soje izlučeno primjenom otapala koje sadrži najviše 1,5% ulja i 11% vlage, u kojemu u osnovi nema zapaljivih otapala, ne podliježe uvjetima RID.
- 144** Razvodnjena otopina koja sadrži najviše 24% alkohola po volumenu, ne podliježe uvjetima RID.
- 145** Alkoholna pića iz pakirne skupine III, kad se prevoze u posudama od 250 litara ili manjima, ne podliježu uvjetima RID.
- 152** Klasifikacija tvari mijenja se ovisno o veličini čestica i ambalaži, ali granice nisu eksperimentalno određene. Odgovarajuća klasifikacija mora se obaviti u skladu sa 2.2.1.
- 153** Navod se primjenjuje samo ako se ispitivanjima dokaže da tvari u dodiru s vodom nisu zapaljive, ne pokazuju sklonost samozapaljivosti, i da smjesa plinova koja pri tome nastaje nije zapaljiva.
- 162** (Brisano)
- 163** Tvar navedena imenom u tablici A poglavlja 3.2, ne smije se prevoziti pod tom oznakom. Tvari koje se prevoze prema toj oznaci mogu sadržavati 20% ili manje nitroceluloze, pod uvjetom da nitroceluloza ne sadrži iznad 12,6% dušika (suhe mase).
- 168** Azbest koji je natopljen ili vezan prirodnim ili umjetnim vezivom (kao što su cement, plastika, asfalt, smole ili mineralna ruda), tako da nije moguće ispuštanje opasnih količina azbestnih vlakana koja se mogu udisati, ne podliježe uvjetima RID. Predmeti koji sadrže azbest i ne ispunjavaju ovu odredbu, također ne podliježu uvjetima RID kad su pakirani tako da tijekom prijevoza ne može doći do ispuštanja opasnih količina azbestnih vlakana koja se mogu udisati.
- 169** Anhidrid ftalne kiseline u krutom stanju i anhidridi tetrahidroftalne kiseline, najviše sa 0,05% anhidrida jabučne kiseline, ne podliježu uvjetima RID. Anhidrid ftalne kiseline rastaljen na temperaturi iznad njegova plamišta, najviše sa 0,05% anhidrida jabučne kiseline, razvrstava se pod UN br. 3256.
- 172** Za radioaktivni materijal s dodatnim opasnostima:
- tvar se razvrstava u skupinu ambalaže I, II ili III, ako je to prikladno, primjenom kriterija za skupinu ambalaže navedenih u 2. dijelu koji odgovaraju prirodni prevladavajućeg dodatnog rizika;
 - paketi moraju biti označeni listicom za dodatnu opasnost koja odgovara svim dodatnim rizicima materijala; pripadajuće velike listice opasnosti moraju biti pričvršćene na jedinice ze prijevoz tereta u skladu s mjerodavnim odredbama iz 5.3.1;
 - za potrebe dokumentacije i oznaka na paketu, odgovarajući otpremni naziv mora biti nadopunjen nazivom sastavnih dijelova koji prevladavajuće pridonose tom (tim) dodatnom riziku (dodatnim rizicima) i koji trebaju biti navedeni u zagradama;
 - prijevozna isprava za opasni teret mora navesti broj modela listice koji odgovara svakom dodatnom riziku u zagradi iza broja Klase „7“ i, kada je to potrebno, skupinu ambalaže kako je navedeno u 5.4.1.1.1. (d).

Za pakiranje, vidi također 4.1.9.1.5

- 177** Barijev sulfat, ne podliježe uvjetima RID.
- 178** Naziv se smije koristiti samo kada u tablici A poglavlja 3.2 nema odgovarajućih naziva i uz odobrenje nadležnoga tijela države podrijetla (vidi 2.2.1.1.3).
- 181** Ambalaža u kojoj su tvari, moraju se označiti listicom opasnosti u skladu s oblikom br. 1 (vidi 5.2.2.2). Listica opasnosti nije potrebna ako je nadležno tijelo države podrijetla ispitivanjem utvrdilo da tvar u ambalaži nije eksplozivno opasna (vidi 5.2.2.1.9).
- 182** U skupinu alkalnih metala uključen je litij, natrij, kalij, rubidij i cesij.
- 183** U skupinu zemnoalkalijskih metala uključen je magnezij, kalcij, stroncij i barij.
- 186** Pri određivanju udjela amonijeva nitrata, svi ioni nitrata za koje se u smjesi nalaze ekvivalenti amonijevih iona, moraju se ubrojiti kao amonijev nitrat.
- 188** Članci i baterije, ne podliježu odredbama RID ako su pri prijevozu ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) u članku od litijeva metala ili litijeve slitine sadržaj litija nije iznad 1 g, a u članku od litijevih iona wat-sat iznos nije veći od 20 Wh.
- (b) u bateriji od litijeva metala ili litijeve slitine ukupni sadržaj litija nije iznad 2 g, a za bateriju od litijevih iona wat-sat iznos nije veći od 100 Wh. Litij ionske baterije podložne ovoj odredbi označava se s količinom u wat-satima na vanjskom dijelu pakiranja, osim onih proizvedenih prije 1. siječnja 2009.
- (c) svi galvanski članci ili baterije ispunjavaju odredbe odlomka 2.2.9.1.7 (a) i (e);
- (d) članci i baterije, osim kada su ugrađene u opremu, pakira se u unutarnje pakovanje koje u cijelosti zatvara članak ili bateriju. Članci i baterije moraju biti zaštićeni od kratkog spoja. To uključuje i zaštitu od doticanja s materijalima vodičima unutar istog pakovanja koje bi moglo dovesti do kratkog spoja. Unutarnja pakovanja pakiraju se u čvrstom vanjskom pakovnju koja su u skladu s odredbama 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.5;
- (e) članci i baterije ugrađene u opremu moraju biti zaštićene od oštećivanja i kratkog spoja, a oprema mora imati učinkovitu zaštitu od slučajnog uključivanja. Kada su baterije ugrađene u opremu, oprema se pakira u čvrsto vanjsko pakovanje od prihvatljivog materijala odgovarajuće izdržljivosti i izrade s obzirom na kapacitet pakovanja i njegovu predviđenu uporabu, osim ako baterija ima istovjetnu zaštitu u samoj opremi u koju je ugrađena. Ovaj uvjet ne primjenjuje se na uređaje koji su namjerno aktivni tijekom prijevoza (uređaji za radiofrekvencijsko prepoznavanje (RFID), satovi, senzori, i.t.d.) i koji ne mogu stvarati opasne razine topline.
- (f) svaki paket mora biti označen odgovarajućom oznakom litijske baterije, kako je prikazano u 5.2.1.9.

Ovaj se zahtjev ne primjenjuje na:

- (i) Pakete koji sadrže samo dugmaste baterije ugrađene u opremu (uključujući sklopovne pločice); i
- (ii) Pakete koji sadrže najviše četiri članka ili dvije baterije ugrađene u opremu, kad se u pošiljci nalaze najviše dva paketa.
- (g) osim kada su baterije ugrađene u opremu, svako pakovanje mora moći proći ispitivanje padom, u bilo kojem smjeru, bacanjem s 1.2 m bez štete na člancima ili baterijama unutar tog pakovanja, bez pomicanja sadržaja koje bi omogućilo doticanje dvije baterije (ili dva članka) i bez ispuštanja sadržaja; i
- (h) osim kada su baterije ugrađene u opremu ili pakirane s opremom, pakovanja ne smiju prelaziti 30 kg bruto mase.

Kao što je gore navedeno i drugdje u RID-u, sadržaj litija znači masu litijuma u anodi metalne legure litija ili legure.

Postoje zasebni unosi za litijske metalne baterije i litij-ionske baterije kako bi se omogućilo prijevoz tih baterija za određene načine prijevoza i omogućiti primjenu različitih akcija reagiranja u slučaju nužde.

Baterija s jednim člankom, kako je definirano u Dijelu 3, pododjeljku 38.3.2.3 Priručnika za ispitivanja i kriterije smatra se „člankom“ i mora se prevoziti u skladu sa zahtjevima za „članke“ u svrhu ove posebne odredbe.

- 190** Posude s raspršivačem moraju imati zaštitu od slučajnoga pražnjenja. Raspršivači zapremine ispod 50 ml i koji sadrže samo netoksične sastojke, ne podliježu uvjetima RID.
- 191** Male posude, zapremine do 50 ml, koje sadrže samo netoksične sastojke, ne podliježu uvjetima RID.
- 194** UN broj (generička oznaka), za svaku uvrštenu smjesu samozapaljivih tvari, podaci su navedeni u 2.2.41.4.
- 196** Smjese koje pri laboratorijskome ispitivanju ne detoniraju i ne izgaraju kad su u šupljikavom stanju, na koje ne utječe zagrijavanje u zatvorenom prostoru i ne pokazuju eksplozivnu opasnost, mogu se prevoziti pod ovim navodom. Smjese moraju biti stabilne (tj. za paket od 50 kg SADT iznosi 60 °C ili više). Smjese koje ne ispunjavaju ove kriterije, moraju se prevoziti prema odredbama Klase 5.2. (vidi 2.2.52.4).
- 198** Otopine nitroceluloze koje sadrže ispod 20% nitroceluloze, mogu se prevoziti kao boja, parfemi ili tiskarsko crnilo, ovisno o slučaju (vidi UN brojeve 1210, 1263, 1266 i 3066, 3469 i 3470).
- 199** Spojevi olova kad se pomiješaju u omjeru 1:1000 sa 0,07M hidroklorne kiseline i jedan sat miješa na temperaturi od 23 °C ± 2 °C, postaju topivi do 5% (Vidi ISO 3711:1990 „Olovni kromatni pigmenti i olovni kromatno – molibdatni pigmenti - Specifikacije i postupci - ispitivanja“) uzimaju se u obzir kao netopivi i nisu predmetom zahtjeva RID osim ako ne udovoljavaju kriterijima za razvrstavanje u druge klase.
- 201** Upaljači i punjenje za upaljače moraju zadovoljavati odredbe države u kojoj se pune. Moraju imati zaštitu od slučajnoga pražnjenja. Tekući dio plina ne smije biti iznad 85% zapremine posude na 15 °C. Posude, uključujući ventile, moraju podnijeti unutarnji tlak dvostruko veći od tlaka ukapljenoga naftnog plina na 55 °C. Ventili i uređaji za paljenje moraju biti sigurno zabrtvljeni, pričvršćeni trakom ili moraju biti izrađeni tako da se spriječi rad ili propusnost za vrijeme prijevoza. Upaljači ne smiju sadržavati iznad 10 g ukapljenoga naftnog plina. Punjenje upaljača ne smije sadržavati iznad 65 g ukapljenoga naftnog plina.

NAPOMENA: Za otpadne upaljače prikupljene zasebno vidjeti Poglavlje 3.3, posebna odredba 654.

- 203** Navod se ne koristi za tekuće poliklorirane bifenile UN br. 2315 i krute poliklorirane bifenile UN br. 3432.
- 204** (Brisano)
- 205** Navod se ne koristi za UN br. 3155 PENTAKLORFENOL.
- 207** Plastična smjesa za kalupljenje mogu biti od polistirena, poli(metil metakrilata) ili drugoga polimernog materijala.
- 208** Komercijalna kategorija gnojiva koja sadrže kalcijev nitrat, kad se uglavnom sastoji od dvostruke soli (kalcijeva nitrata i amonijeva nitrata), koja sadrži najviše 10% amonijeva nitrata i najmanje 12% vode kristalizacije, ne podliježe uvjetima RID.
- 210** Toksini iz biljnih, životinjskih ili bakterijskih izvora koji sadrže infektivne tvari ili toksini koji se nalaze u infektivnim tvarima, razvrstani su u Klasu 6.2.
- 215** Navod se odnosi samo na tehnički čiste tvari ili na mješavine dobivene iz njih i čiji je SADT iznad 75 °C, te se stoga ne odnosi na smjese koje su samozapaljive tvari (za samozapaljive tvari, vidi 2.2.41.4). Homogene smjese koje sadrže ispod 35% masenoga udjela azodikarbonamida i najmanje 65% inertne tvari, ne podliježu uvjetima RID ako nisu ispunjeni kriteriji za druge klase.
- 216** Smjese krutih tvari koje ne podliježu uvjetima RID i zapaljivih tekućina, mogu se prevoziti prema ovom navodu, s tim da nije potrebno prvo primijeniti klasifikacijske kriterije za Klasu 4.1, pod uvjetom da nema slobodne vidljive tekućine za vrijeme utovara tvari ili dok su ambalaža ili jedinica za prijevoz tereta zatvoreni. Čvrsto zatvorena pakovanja i predmet koja sadrže ispod 10 ml zapaljive tekućine pakirane skupine II ili III u čvrstom materijalu, ne podliježu RID pod uvjetom da u pakovanju nema slobodne tekućine u pakovanju ili predmetu.

- 217** Smjese krutih tvari koje ne podliježu uvjetima RID i toksičnih tekućina, mogu se prevoziti prema ovomu navodu, s tim da nije potrebno prvo primijeniti klasifikacijske kriterije za Klasu 6.1, pod uvjetom da nema slobodne vidljive tekućine za vrijeme utovara tvari ili dok su ambalaža ili jedinica za prijevoz tereta zatvoreni. Navod se ne smije koristiti za krute tvari koje sadrže tekućinu iz pakirne skupine I.
- 218** Smjese krutih tvari koje ne podliježu uvjetima RID i tekućina koje nagrizzaju, mogu se prevoziti prema ovomu navodu, s tim da nije potrebno prvo primijeniti klasifikacijske kriterije za Klasu 8, pod uvjetom da nema slobodne vidljive tekućine za utovara tvari ili dok su ambalaža ili jedinica za prijevoz tereta zatvoreni.
- 219** Genetski modificirani mikroorganizmi (GMMO) i genetski modificirani organizmi (GMO) pakirani i označeni u skladu s uputama za pakiranje P 904 pododjeljka 4.1.4.1 nisu podložni drugim zahtjevima Propisa RID.
- Ako GMMO-i ili GMO-i ispunjavaju kriterije za uključanje u Klasu 6.1 ili 6.2 (vidi pododjeljke 2.2.61.1 i 2.2.62.1), primjenjuju se zahtjevi Propisa RID za prijevoz otrovnih ili zaraznih tvari.
- 220** U zgradama koje slijede neposredno nakon vlastitoga otpremnog naziva, navodi se samo tehnički naziv komponente zapaljive tekućine ove otopine ili smjese.
- 221** Tvari koje su obuhvaćene ovim navodom, ne smiju biti tvari iz pakirne skupine I.
- 224** Osim ako ispitivanjem nije dokazano da osjetljivost ove tvari u smrznutom stanju nije veća od njezine osjetljivosti u tekućem stanju, tvar mora biti u tekućem stanju u uobičajenim uvjetima prijevoza. Tvar se ne smije smrzavati na temperaturi iznad -15 °C.
- 225** Aparati za gašenje požara pod ovim navodom mogu podrazumijevati instalirane uloške za aktiviranje (ulošci, uređaj za pokretanje klasifikacijske šifre 1.4C ili 1.4S), bez promjene klasifikacije u Klasu 2, skupinu A ili O prema 2.2.2.1.3, pod uvjetom da ukupna količina eksploziva koji sagorijeva (pokreće) nije iznad 3,2 g po jedinici za gašenje.
- Aparati za gašenje požara moraju se proizvesti, ispitati, odobriti i obilježiti u skladu s odredbama koje se primjenjuju u državi proizvodnje.
- NAPOMENA:** „Odredbe koje se primjenjuju u državi proizvodnje“ označuju odredbe koje se primjenjuju u državi proizvodnje ili u državi korištenja.
- Aparati za gašenje požara pod ovom stavkom uključuju:
- (a) prijenosne aparate za gašenje požara za ručno rukovanje i rad;
 - (b) aparate za gašenje požara za ugradnju u zrakoplovima;
 - (c) aparate za gašenje požara instalirane na kotačima za ručno rukovanje;
 - (d) opremu ili mehanizam za gašenje požara instaliranu na kotačima ili platformama s kotačima ili prijenosnim jedinicama sličnim (malim) priključnim vozilima, i
 - (e) uređaje za gašenje požara koji se sastoje od bačve i opreme pod tlakom koji se ne mogu kotrljati i kojima se rukuje viljuškarom ili dizalicom pri utovaru i istovaru.
- NAPOMENA:** Tlačne posude koje sadrže plinove za korištenje u gore navedenim aparatima za gašenje požara ili za korištenje u stacionarnim protupožarnim instalacijama moraju udovoljavati zahtjevima iz Poglavlja 6.2 i svim zahtjevima koji se primjenjuju na relevantne opasne terete kada se takve tlačne posude prenose zasebno.
- 226** Smjese ove tvari koje sadrže iznad 30% nehalapljivih, nezapaljivih sredstava koja smanjuju osjetljivost, ne podliježu uvjetima RID.
- 227** Kad se njegova osjetljivost smanjuje vodom i anorganskim inertnim materijalom, udio urea nitrata ne smije biti iznad 75% masenoga udjela, a smjesu nije uputno detonirati ispitivanjem iz Serije 1, tipa (a), Priručnika za ispitivanje i kriterije, dio I.
- 228** Smjese koje ne ispunjavaju kriterije za zapaljive plinove (vidi 2.2.2.1.5), moraju se prevoziti pod UN br. 3163.
- 230** Litijski galvanski članci i baterije mogu se prevoziti temeljem ovoga unosa, pod uvjetom da ispunjavaju odredbe odlomka 2.2.9.1.7.

- 235** Stavka se odnosi na predmete koji sadrže eksplozivne tvari Klase 1 i koji također sadrže opasne tvari drugih klasa. Ti predmeti koriste se za povećanje sigurnosti u vozilima, plovilima ili zrakoplovima – npr. uređaji za napuhivanje zračnih jastuka, moduli zračnih jastuka, zatezači sigurnosnog pojasa, i piromehanički uređaji.
- 236** Pribori za poliestersku smolu sastoje se od dva dijela: od osnovnog materijala (ili Klase 3 ili Klase 4.1, skupine ambalaže II ili III) i aktivatora (organskog peroksida). Organski peroksid mora biti tip D, E ili F koji ne zahtijeva reguliranje temperature. Skupina ambalaže mora biti II ili III, prema kriterijima ili Klase 3 ili Klase 4.1, po potrebi, primijenjeno na osnovni materijal. Granična količina prikazana u stupcu (7a) Tablice A Poglavlja 3.2 primjenjuje se na osnovni materijal.
- 237** Membranski filtri, uključujući papirnate separatore, zaštitne pokrove ili podložne materijale i.t.d., koji su nazočni u prijevozu, ne smiju biti skloni širenju detonacije kad se ispituju prema Priručniku za ispitivanje i kriterije, dio I, Serije testova 1 (a).
Uz to, nadležno tijelo može to odrediti na temelju rezultata odgovarajućih ispitivanja brzine izgaranja prema Priručniku za ispitivanje i kriterije, dio III, pododjeljak 33.2.1 d, koji se odnose na zapaljive krute tvari Klase 4.1., a nitrocelulozni membranski filtri u obliku u kojemu se prevoze, ne podliježu uvjetima
- 238** (a) smatra se da baterije nisu propusne ako mogu podnijeti ispitivanje na vibracije i razlike tlaka, navedeni u nastavku, bez ispuštanja baterijske tekućine.
- Ispitivanje na vibracije:** Baterija se čvrsto pričvrsti za postolje stroja za proizvodnje vibracija koji proizvodi jednostavno harmonijsko kretanje amplitude 0,8 mm (1,6 mm najviši ukupni otklon). Frekvencija se mijenja brzinom od 1 Hz/min između najmanje i najviše vrijednosti od 10 Hz odnosno 55 Hz. Za svaki montirani položaj (smjer vibracija) baterije, cjelokupni raspon frekvencija i povratak prijeđe u 95 ± 5 minuta. Baterija se ispituje u tri međusobno okomita položaja (kako bi se uključilo ispitivanje otvora punjenja i odušaka, ako ih ima, u obratnome položaju), u jednakomu vremenskomu trajanju.
- Ispitivanje razlika pritisaka:** Nakon ispitivanja na vibracije, baterija se pohranjuje šest sati na $24 \text{ °C} \pm 4 \text{ °C}$, a za to vrijeme ispituje se razlika pritiska najmanje od 88 kPa. Baterija se ispituje u tri međusobno okomita položaja (kako bi se uključilo ispitivanje otvora punjenja i odušaka, ako ih ima, u obratnome položaju), u vremenu najmanje od šest sati u svakomu položaju.
- (b) baterije koje nisu propusne, ne podliježu uvjetima RID ako na temperaturi od 55 °C elektrolit ne curi iz slomljenoga ili napukloga kućišta, i ako nema slobodne tekućine koja može istjecati, te ako su priključna mjesta, kad su pakirana za prijevoz, zaštićena od kratkoga spoja.
- 239** U baterijama ili člancima ne smiju biti druge opasne tvari, osim natrija, sumpora ili spojevi natrija (npr. natrijevi polisulfidi i natrijev tetrakloroaluminat). Baterije ili članci ne smiju biti namijenjeni prijevozu na temperaturi na kojoj se u bateriji ili članku nalazi tekući elementarni natrij, osim ako to nije odobrilo nadležno tijelo i pod uvjetima koje je utvrdilo nadležno tijelo države podrijetla. Ako država podrijetla nije država članica Propisa RID, odobrenje i uvjete prijevoza potvrđuje nadležno tijelo prve države članice Propisa RID u koju stigne pošiljka.
Članci se sastoje od hermetički zabrtvljenih metalnih kućišta u kojima opasne tvari moraju biti u potpunosti zatvorene i tako konstruirane i zatvorene da sprječavaju propusnost opasne tvari u uobičajenim uvjetima prijevoza.
Baterije se moraju sastojati od članaka koji su učvršćeni i u potpunosti zatvoreni u metalnome kućištu, koje je konstruirano i zatvoreno tako da sprječava propusnost opasne tvari u uobičajenim uvjetima prijevoza.
- 240** Ova se stavka primjenjuje jedino na vozila pokretana baterijama s tekućim elektrolitom, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama ili na opremu pokretanu baterijama s tekućim elektrolitom ili natrijevim baterijama koja se prevozi s ugrađenim baterijama. Litijske baterije moraju ispunjavati zahtjeve iz 2.2.9.1.7, osim ako nije drugačije određeno u posebnoj odredbi 667.

Za potrebe ove posebne odredbe, vozila su uređaji s vlastitim pogonom namijenjeni za prijevoz jedne ili više osoba ili tereta. Primjeri takvih vozila su automobili na električni pogon, motocikli, romobili, vozila ili motocikli na tri i četiri kotača, kamioni, lokomotive, bicikli (bicikli s električnim motorom) i druga vozila ovog tipa (npr. samouravnotežena vozila ili vozila koja nisu opremljena barem jednim sjedećim mjestom), invalidska kolica, traktorske kosilice, poljoprivredna i građevinska oprema s vlastitim pogonom, brodovi i zrakoplovi. Tu su uključena i neka vozila koja se prevoze u ambalaži. U tom slučaju neki dijelovi vozila mogu se odvojiti od svog postolja kako bi mogli stati u ambalažu.

Primjeri opreme su kosilice, strojevi za čišćenje ili modeli brodova i modeli zrakoplova. Oprema pokretana litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama bit će raspoređena u ove

stavke: UN 3091 LITIJSKO-METALNE BATERIJE SADRŽANE U OPREMI ili UN 3091 LITIJSKO-METALNE BATERIJE PAKIRANE S OPREMOM ili UN 3481 LITIJSKO-IONSKE BATERIJE SADRŽANE U OPREMI ili UN 3481 LITIJ-IONSKE BATERIJE PAKIRANE S OPREMOM, po potrebi.

Hibridna električna vozila pokretana i motorom s unutarnjim izgaranjem i baterijama s tekućim elektrolitom, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama, koja se prevoze s ugrađenom baterijom (baterijama) bit će raspoređena u ove stavke: UN 3166 VOZILO, POKRETANO ZAPALJIVIM PLINOM ili UN 3166 VOZILO, POKRETANO ZAPALJIVOM TEKUĆINOM, po potrebi. Vozila koja sadržavaju gorive ćelije bit će raspoređena u ove stavke: UN 3166 VOZILO, NA GORIVE ĆELIJE, POKRETANO ZAPALJIVIM PLINOM ili UN 3166 VOZILO, NA GORIVE ĆELIJE, POKRETANO ZAPALJIVOM TEKUĆINOM, po potrebi.

Vozila mogu sadržavati druge opasne terete osim baterija (npr. vatrogasne aparate, akumulatore stlačenih plinova ili sigurnosne uređaje) koji su potrebni za njihovo funkcioniranje i siguran rad bez da podliježu dodatnim zahtjevima za ove opasne terete, osim ako je drugačije određeno u Propisu RID.“

- 241** Smjese moraju biti pripremljene tako da ostanu homogene i ne odvajaju se tijekom prijevoza. Smjese u kojima je udio nitroceluloze nizak i ne pokazuje opasna svojstva pri ispitivanju na sklonost detoniranju, izgore ili eksplodiraju kad se zagrijavaju u zatvorenom prostoru ispitivanjima iz Serije testova 1 (a), odnosno 2 (b) ili 2 (c) u Priručniku za ispitivanje i kriterije, dio I, i koje nisu zapaljiva kruta tvar kad se ispituju u skladu s ispitivanjem br. 1 Priručnika za ispitivanje i kriterije, dio III, pododjeljak 33.2.1.4 (komadići koji su, prema potrebi, smrvljeni i prisijani na česticu manju od 15 mm), ne podliježu uvjetima RID.
- 242** Sumpor ne podliježe uvjetima RID kad je u određenome obliku (npr. pilule, granule, kuglice, pastile ili listići).
- 243** Benzin, automobilski benzin i benzin koji se koristi za motore paljenje iskrom (npr. u automobilima, fiksnim motorima i ostalim motorima), razvrstani su pod navodom bez obzira na promjene u pogledu hlapljivosti.
- 244** U navod su uključeni, na primjer, aluminijska šljaka, aluminijski ostatci, iskorištene katode, iskorištena obloga lonca za elektrolizu i troska aluminijevih soli.
- 247** Alkoholna pića koja sadrže iznad 24% alkohola, ali ne iznad 70% volumnoga postotka, kad se prevoze kao dio proizvodnoga procesa, mogu se prevoziti u drvenim bačvama većim od 250 litara ali ne većim od 500 litara koje odgovaraju općim uvjetima u 4.1.1, pod sljedećim uvjetima:
- (a) drvene bačve moraju biti pregledane i prije punjenja čvrsto stegnute;
 - (b) mora se ostaviti dostatno kala (ne manje od 3%), kako bi se tekućina mogla širiti;
 - (c) drvene bačve moraju se prevoziti s rupom za čep okrenutom prema gore;
 - (d) drvene bačve se moraju prevoziti u kontejnerima koji ispunjavaju uvjete CSC-a. Svaka drvena bačva mora biti osigurana paletama izrađenima po mjeri i učvršćena odgovarajućim napravama da se tijekom prijevoza spriječi njezino premještanje.
- 249** Ferocerij, stabiliziran protiv korozije, najmanji udio željeza iznosi 10%, ne podliježe uvjetima RID.
- 250** Navod se može koristiti samo za uzorke kemikalija koji su uzeti za potrebe analize u svezi provedbe Konvencije o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i korištenja kemijskoga oružja i njegovu uništenju. Prijevoz tvari prema ovome navodu mora biti u skladu s nizom postupaka za čuvanje i osiguranje koje navodi Organizacija za zabranu kemijskoga oružja.

Kemijski uzorak može se prevoziti samo uz prethodno odobrenje koje izdaje nadležno tijelo ili generalni direktor Organizacije za zabranu kemijskoga oružja, i pod uvjetom da je uzorak u skladu sa sljedećim odredbama:

- (a) uzorak mora biti zapakiran prema uputama za pakovanje 623 u Tehničkim uputama ICAO-a (vidi S-3-8 Priloga); i
- (b) za vrijeme prijevoza primjerak isprave kojom se odobrava prijevoz, u kojoj su navedeni granična količina i odredbe o pakiranju, mora biti priložena prijevoznoj ispravi.

251 Navod KEMIJSKA OPREMA ili OPREMA ZA PRVU POMOĆ označava da se primjenjuje na kutije, kućišta i.t.d. u kojima su male količine razne opasne tvari koje se koriste na primjer u medicinske, analitičke svrhe ili za potrebe ispitivanja ili obnove. Uređaji ne smiju sadržavati opasne tvari za koju je u stupcu (7a) tablice A poglavlja 3.2 navedena navod "LQ0."

Sastavni dijelovi ne smiju opasno reagirati (vidi "opasna reakcija" u 1.2.1). Ukupna količina opasnih tvari u bilo kojoj opremi ne smije biti iznad 1 l ili 1 kg. Pakirna skupina koja je dodijeljena opremi u cjelini, najstroža je pakirna skupina koja je dodijeljena bilo kojoj pojedinačnoj tvari u opremi.

Kada oprema sadrži samo opasne terete kojima nije dodijeljena nijedna skupina ambalaže, na prijevoznj ispravi za opasni teret nije potrebno navesti skupinu ambalaže.

Oprema koja se prevozi na vozilima za potrebe pružanja prve pomoći ili rada, ne podliježu uvjetima RID.

Kemijska oprema i oprema za prvu pomoć koja sadrži opasne tvari u unutarnjoj ambalaži koja ne prelazi granične količine za ograničene količine koje se odnose na pojedine tvari, kako je navedeno u stupcu (7a) tablice A poglavlja 3.2 u skladu sa šifrom LQ koja je definirana u 3.4.6, može se prevoziti u skladu s poglavljem 3.4.

252 Pod uvjetom da amonijev nitrat ostane u otopini u svim uvjetima prijevoza, vodene otopine amonijeva nitrata, najviše sa 0,2% gorivoga materijala, u koncentraciji koja ne prelazi 80%, ne podliježu uvjetima RID.

266 Ova tvar, kad sadrži manje alkohola, vode ili sredstva koje smanjuje osjetljivost od specficiranoga, ne smije se prevoziti, osim ako nadležno tijelo to nije izričito odobrilo (vidi 2.2.1.1).

267 Svi eksplozivni za miniranje tip C koji sadrže klorate, moraju biti odvojeni od eksploziva koji sadrže amonijev nitrat ili druge amonijeve soli.

270 Smatra se da vodene otopine anorganskih krutih nitratnih tvari Klase 5.1 ne ispunjavaju kriterije za Klasu 5.1 ako koncentracija tvari u otopini na najnižoj temperaturi, do koje dođe pri prijevozu, nije iznad 80% granice zasićenja.

271 Laktoza ili glukoza ili tomu slično, može se koristiti kao sredstvo koje smanjuje osjetljivost, pod uvjetom da tvar ne sadrži ispod 90% masenoga udjela sredstva koje smanjuje osjetljivost. Nadležno tijelo može ovlastiti da se smjese razvrstaju u Klasu 4.1 na temelju serije testova 6(c) odjeljka 16 dijela I Priručnika za ispitivanje i kriterije koji su provedeni na najmanje trima pakovanjima pripremljenima za prijevoz. Smjese koje sadrže najmanje 98% masenih postotaka sredstva koje smanjuje osjetljivost, ne podliježu uvjetima RID. Ambalaže koje sadrže mješavine najmanje sa 90% masenih postotaka sredstva koje smanjuje osjetljivost, ne moraju imati listicu opasnosti u skladu s oblikom br. 6.1.

272 Tvar se ne smije prevoziti pod odredbama za Klasu 4.1, osim ako nadležno tijelo to nije izričito odobrilo (vidi UN br. 0143 ili UN br. 0150, po potrebi).

273 Maneb i pripravci od manebe, koji su stabilizirani u pogledu samozagrijavanja, ne moraju biti razvrstani u Klasi 4.2 kad je ispitivanjem moguće dokazati da prostorni volumen od 1 m³ tvari nije samozapaljiv i da temperatura u središtu uzorka ne prelazi 200 °C, kad se uzorak održava na temperaturi koja nije niža od 75 °C ± 2 °C tijekom 24 sata.

274 Primjenjuju se odredbe 3.1.2.8.

278 Tvari se ne smiju razvrstavati i prevoziti, osim ako to nije odobrilo nadležno tijelo na temelju rezultata ispitivanja Serije 2 i ispitivanja Serije 6(c) dijela I Priručnika za ispitivanje i kriterije na ambalaži pripremljenoj za prijevoz (vidi 2.2.1.1). Nadležno tijelo dodjeljuje pakirnu skupinu na temelju kriterija pod točkom 2.2.3, a vrstu ambalaže ispitivanjem Serije 6(c).

279 Tvar se dodjeljuje klasifikaciji ili pakirnoj skupini na temelju ljudskoga iskustva, a ne na temelju stroge primjene kriterija za razvrstavanje propisanih RID.

280 Ova stavka odnosi se na sigurnosne uređaje za vozila, plovila ili zrakoplove, npr. uređaje za napuhavanje zračnih jastuka, module zračnih jastuka, zatezače sigurnosnog pojasa i piromehaničke uređaje, koji sadrže opasne tvari klase 1 ili drugih klasa, kada se prevoze kao sastavni dijelovi i kad su ti predmeti, u stanju u kojem su pripravnici za prijevoz, ispitani u skladu s ispitivanjima serije 6 (c) 1. dijela Priručnika za ispitivanje i kriterije, bez eksplozije uređaja, rasprskavanja kućišta ili tlačne posude, ili opasnosti od izbijanja ili toplinskog učinka koji bi znatno onemogućio gašenje požara ili žurnu intervenciju u neposrednoj blizini. Ova stavka se ne primjenjuje na naprave za spašavanje opisane u posebnoj odredbi 296 (UN br. 2990 i 3072).

282 (Brisano)

283 Predmeti koji sadrže plin namijenjen prigušivanju udaraca, uključujući uređaje za prigušivanje energije udarca ili pneumatske opruge, ne podliježu uvjetima RID pod uvjetom da:

- (a) svaki predmet ima zapreminu prostora za plin koji ne prelazi 1,6 litara i tlak punjenja koji ne prelazi 280 bar kad umnožak zapremine (litre) i tlaka punjenja (bar) ne prelazi 80 (tj. 0,5 litre prostora za plin i tlak punjenja od 160 bar, 1 litra prostora za plin i tlak punjenja od 80 bar, 1,6 litara prostora za plin i tlak punjenja od 50 bar, 0,28 litara prostora za plin i tlak punjenja od 280 bar);
- (b) svaki predmet ima najmanji tlak pri rasprskavanju od 4 puta tlaka punjenja na 20 °C za predmete koji nemaju veću zapreminu prostora za plin od 0,5 litara, i 5 puta tlak punjenja za predmete sa zapreminom prostora za plin iznad 0,5 litara;
- (c) svaki predmet proizvodi se od materijala koji se nakon razbijanja ne smije rasprsnuti u komadiće;
- (d) svaki predmet proizvodi se u skladu sa standardima za osiguranje kakvoće koji su prihvatljivi nadležnomu tijelu; i
- (e) projektni tip podvrgnut je ispitivanju na vatru, čime je potvrđeno da proizvod otpušta svoj tlak pomoću brtve koju razgrađuje vatra ili pomoću nekog drugoga uređaja za otpuštanje tlaka koji omogućava predmetu da se ne rasprsnje u komadiće i da predmet ne uzleti.

Vidi, također, 1.1.3.2 (d) za opremu koja se koristi za rad vozila.

284 Proizvođač kisika, kemijski, koji sadrži oksidacijske tvari, mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) kad proizvođač kisika ima uređaj za aktiviranje eksplozije, mora se prevoziti pod ovim navodom kad je isključen iz Klase 1, u skladu s NAPOMENOM u navodu 2.2.1.1.1 (b);
- (b) proizvođač kisika, bez ambalaže, mora podnijeti ispitivanje slobodnim padom s visine od 1,8 m na negibljivu, neelastičnu, ravnu i vodoravnu površinu, u položaju u kojemu bi se, vjerojatno, oštetio bez gubljenja svojega sadržaja i bez aktiviranja;
- (c) kad proizvođač kisika ima uređaj za aktiviranje, mora imati najmanje dva pozitivna sredstva za sprječavanje nehotičnoga aktiviranja.

286 Nitrocelulozni membranski filtri, obuhvaćeni ovim navodom, od kojih svaki ima masu koja nije iznad 0,5 g, ne podliježu uvjetima RID kad su svaki zasebno u predmetu ili u zatvorenomu pakovanju.

288 Tvari se ne smiju razvrstavati ni prevoziti, osim ako to nije odobrilo nadležno tijelo na temelju rezultata ispitivanja Serije 2 i Serije 6(c) dijela I Priručnika za ispitivanje i kriterije na ambalaži pripremljenoj za prijevoz (vidi 2.2.1.1).

289 Sigurnosne naprave s električnim pokretanjem i sigurnosne naprave koje su pirotehnički instalirane u vagonima, vozilima, plovilima ili zrakoplovima ili u dovršenim sastavnim dijelovima kao što su upravljački stupovi, obloge vrata, sjedala, itd. ne podliježu uvjetima Propisa RID.

290 Kada taj radioaktivni materijal odgovara definicijama i kriterijima ostalih klasa, kako je definirano u 2. dijelu, mora biti klasificiran u skladu sa sljedećim:

- (a) kada tvar zadovoljava kriterije za opasni teret u količinama kako je navedeno u poglavlju 3.5, pakiranja moraju biti u skladu s odjeljkom 3.5.2 i zadovoljavati zahtjeve za ispitivanje odjeljka 3.5.3. Svi drugi zahtjevi koji se primjenjuju na radioaktivnu tvar, izuzeta pakiranja kako je navedeno u stavku 1.7.1.5 primjenjuju se bez referentne oznake za drugu klasu;
- (b) kada količina premašuje ograničenja navedena u pododjeljku 3.5.1.2, tvar se klasificira u skladu s prevladavajućim sporednim rizikom. Prijevozna isprava mora opisivati tvar s UN brojem i ispravnim otpremnim imenom koje se primjenjuje na drugu klasu, nadopunjenim nazivom primjenjivim na radioaktivni izuzeti paket u skladu sa stupcem (2) tablice A poglavlja 3.2, i mora se prevoziti u skladu s odredbama primjenjivim na taj UN broj. Primjer podataka prikazanih na prijevoznoj ispravi je:
" UN 1993 ZAPALJIVA TEKUĆINA, N.D.N. (smjesa etanola i toluena), radioaktivna tvar, izuzeto pakiranje – ograničena količina tvari, 3, PG II ".
Osim toga, primjenjuju se zahtjevi pododjeljka 2.2.7.2.4.1.

- (c) odredbe poglavlja 3.4 za prijevoz opasnog tereta u ograničenim količinama ne primjenjuju se na tvari klasificirane u skladu s pododjeljkom (b);
 - (d) kada tvar ispunjava posebnu odredbu koja je izuzima iz svih odredbi za opasan teret drugih kategorija, klasificira se u skladu s primjenjivim UN brojem Klase 7 i primjenjuju se svi zahtjevi pododjeljka 1.7.1.5.
- 291** Zapaljivi ukapljeni plinovi kao sastavni dijelovi rashladnih uređaja. Sastavni dijelovi moraju biti projektirani i ispitani najmanje na trostruki radni tlak uređaja. Rashladni uređaji moraju biti projektirani i konstruirani tako da mogu sadržavati ukapljeni plin i da spriječe opasnost od rasprskavanja ili pucanja sastavnih dijelova koji zadržavaju tlak u uobičajenim uvjetima prijevoza. Rashladni uređaji i njihovi sastavni dijelovi ne podliježu uvjetima RID ako sadrže ispod 12 kg plina.
- 292** (Brisano).
- 293** Na žigice se odnose sljedeće definicije:
- (a) žigice s velikom glavom ('fusee matches'), žigice su čije su glave obrađene spojem sredstva za paljenje osjetljivim na trenje i pirotehničkim spojem koji izgara s malim plamenom ili bez plamena, ali uz oslobađanje intenzivne topline;
 - (b) obične žigice ('safety matches'), žigice su koje su spojene ili pričvršćene na kutiju, karticu s preklopom ili karticu i koje se pale trenjem isključivo o obrađenu površinu;
 - (c) žigice koje se pale na svakoj podlozi ('strike anywhere matches'), žigice su koje se pale trenjem o krutu površinu;
 - (d) voštane žigice ('wax vesta matches'), žigice su koje se pale trenjem bilo na obrađenu ili krutu površinu.
- 295** Baterije ne moraju biti pojedinačno označene i obilježene ako je paleta označena i obilježena odgovarajućim znakom ili listicom opasnosti.
- 296** Navodi se odnose na naprave za spašavanje, kao što su splavi za spašavanje, uređaji za plutanje osoba i samonapuhavajući tobogani. UN br. 2990 odnosi se na samonapuhavajuće naprave, a UN br. 3072 na naprave za spašavanje koje nisu samonapuhavajuće. Naprave za spašavanje mogu sadržavati:
- (a) signalne uređaje (Klasa 1), koji mogu uključivati dimne i rasvjetne signalne rakete pakirane u ambalaži koja sprječava njihovo slučajno aktiviranje;
 - (b) samo za UN br. 2990, mehanički uređaj podskupine 1.4, skupina kompatibilnosti S, može sadržavati uloške za potrebe mehanizma za samonapuhavanje i pod uvjetom da količina eksploziva po primjeni ne prelazi 3,2 g;
 - (c) stlačeni ili otopljeni plinovi Klase 2, skupina A ili O, prema 2.2.2.1.3;
 - (d) baterije za skladištenje električne energije (Klasa 8) i litijeve baterije (Klasa 9);
 - (e) oprema za prvu pomoć ili oprema za popravke koji sadrže male količine opasnih tvari (npr. tvari Klasa 3, 4.1, 5.2, 8 ili 9);
 - (f) ili žigice koje se pale na svakoj podlozi, pakirane u ambalaži koja sprječava nehotično aktiviranje.
- Naprave za spašavanje pakirane u snažnu čvrstu vanjsku ambalažu s ukupnom maksimalnom bruto masom 40 kg, koje ne sadržavaju nikakve opasne tvari osim stlačenih ili ukapljenih plinova Klase 2, skupine A ili skupine O, u spremnicima čija zapremnina ne premašuje 120 ml, ugrađenima isključivo u svrhu aktivacije tih naprava, ne podliježu uvjetima Propisa RID.
- 298** (Brisano)
- 300** Riblje brašno, riblji otpaci i brašno morskih račića ne smiju se utovarivati ako u trenutku utovara temperatura prelazi 35 °C ili je za 5 °C viša od okolne temperature, ovisno o tome što je više.
- 302** Fumigirane jedinice za prijevoz tereta koje ne sadrže drugi opasni teret su podložne samo odredbama odjeljka 5.5.2.
- 303** Posude moraju biti označene klasifikacijskom oznakom plina ili smjesa plinova koji se u njima nalaze i u skladu su s odredbama u 2.2.2.

- 304** Suhe baterije, koje sadrže korozivne elektrolite koji ne smiju isteći iz baterije, u slučaju napuknutoga kućišta baterije, ne podliježu uvjetima RID, pod uvjetom da su baterije sigurno zapakirane i zaštićene od kratkoga spoja. Primjeri takvih baterija su: alkalne mangan baterije, cink-ugljik baterije, nikal-metal-hidridne baterije i nikal-kadmijske baterije.
- 305** Tvari ne podliježu uvjetima RID u koncentracijama koje ne prelaze 50 mg/kg.
- 306** Ova se stavka može koristiti samo za tvari koja su preneosjetljiva za razvrstavanje u Klasu 1 kada se testiraju u skladu s ispitivanjima serije 2 (vidi Priručnik za ispitivanje i serije, 1. dio).
- 307** Navod se može koristiti samo za jednolične smjese koje sadrže amonijev nitrat kao glavni sastojak u sklopu sljedećega sastava:
- (a) najmanje 90% amonijeva nitrata najviše sa 0,2% ukupno gorivog/organskoga materijala koji se računa kao ugljik i s dodanom tvari, ako je ima, koja je anorganska i inertna u odnosu na amonijev nitrat; ili
 - (b) ispod 90%, ali iznad 70% amonijeva nitrata s drugim anorganskim materijalima ili iznad 80%, ali ispod 90% amonijeva nitrata pomiješanoga s kalcijevim karbonatom i/ili dolomitom i/ili mineral kalcij sulfatom i nikako ispod 0,4% ukupno gorivog/organskoga materijala koji se računa kao ugljik; ili
 - (c) mineralna gnojiva koja se temelje na amonijevu nitratu tipa dušika i koja sadrže smjese amonijeva nitrata i amonijeva sulfata s više od 45%, ali manje od 70% amonijeva nitrata i 0,4% ukupno gorivog/organskoga materijala koji se računa kao ugljik, tako da zbroj postotaka sastava amonijeva nitrata i amonijeva sulfata prelazi 70%.
- 309** Navod se odnosi na emulzije koje nisu desenzitirane, otopine i gelove koji se, prije svega, sastoje od smjese amonijeva nitrata i tekuće faze, koji su namijenjeni proizvodnji eksploziva za miniranje tip E tek nakon dodatne obrade prije korištenja.
- Smjesa emulzije je uobičajeno sljedećega sastava: 60 – 85% amonijeva nitrata; 5 – 30% vode; 2 – 8% goriva; 0,5 – 4% emulgatora ili sredstva za zgušnjavanje; 0 – 10% topivoga sredstva za suzbijanje plamena i aditiva za obilježavanje. Druge anorganske nitratne soli mogu zamijeniti dio amonijeva nitrata.
- Smjesa otopina i gelova je uobičajeno sljedećega sastava: 60 – 85% amonijeva nitrata; 0 – 5%; natrija ili kalijeva perklorata; 0 – 17 % hexaminijeva nitrata ili monometilaminaova nitrata; 5 – 30% vode; 2 – 15% goriva; 0,5 – 4% emulgatora ili sredstva za zgušnjavanje; 0 – 10% topivoga sredstva za suzbijanje plamena i aditiva za obilježavanje. Druge anorganske nitratne soli mogu zamijeniti dio amonijeva nitrata.
- Tvari moraju proći ispitivanja 8 (a), (b) i (c) ispitivanja serije 8 Priručnika za ispitivanje i kriterije, 1. dio, odjeljak 18 i mora ih odobriti nadležno tijelo.
- 310** Ispitni zahtjevi iz Priručnika za ispitivanja i kriterije, Dijela 3, pododjeljka 38.3 ne primjenjuju se na proizvodne šarže koje se sastoje od najviše 100 članaka i baterija i na prototipove članaka i baterija izrađene prije proizvodnje kada se ti prototipovi prevoze u svrhu ispitivanja, kada su pakirani u skladu s uputom za pakiranje P 910 iz 4.1.4.1.
- Prijevozna isprava mora uključivati sljedeću izjavu:
- „PRIJEVOZ U SKLADU S POSEBNOM ODREDBOM 310“.
- Oštećeni ili nedostatni članci, baterije ili članci i baterije sadržani u opremi prevozi će se u skladu s posebnom odredbom 376 i pakirati u skladu s uputama za pakiranje P 908 iz 4.1.4.1 ili LP 904 iz 4.1.4.3, po potrebi.
- Članci, baterije ili članci i baterije sadržani u opremi koja se prevozi radi odlaganja ili reciklaže mogu se pakirati u skladu s posebnom odredbom 377 i uputom za pakiranje P 909 iz 4.1.4.1.
- 311** Tvari se ne smiju prevoziti pod ovim navodom, osim ako to nije odobrilo nadležno tijelo na temelju rezultata odgovarajućih ispitivanja prema dijelu I Priručnika za ispitivanje i kriterije. Ambalaža mora osigurati da postotak razrjeđivača u bilo kojemu trenutku za vrijeme prijevoza ne padne ispod onoga navedenoga u odobrenju nadležnoga tijela.
- 312** Vozila pokretana motorom na gorive ćelije bite će raspoređena u UN 3166 VOZILO, NA GORIVE ĆELIJE, POKRETANO ZAPALJIVIM PLINOM ili UN 3166 VOZILO, NA GORIVE ĆELIJE, POKRETANO ZAPALJIVOM TEKUĆINOM, po potrebi. Ove stavke uključuju hibridna električna vozila pokretana i gorivim ćelijama i motorom s unutarnjim izgaranjem s baterijama s

tekućim elektrolitima , natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama, koja se prevoze s ugrađenom (ugrađenim) baterijom (baterijama).

Druga vozila koja sadrže motor s unutarnjim izgaranjem bit će raspoređena u stavke UN 3166, VOZILO, POKRETANO ZAPALJIVIM PLINOM, ili UN 3166 VOZILO, POKRETANO ZAPALJIVOM TEKUĆINOM, po potrebi. Ove stavke uključuju hibridna električna vozila pokretana i motorom s unutarnjim izgaranjem i baterijama s tekućim elektrolitima, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama, koja se prevoze s ugrađenom (ugrađenim) baterijom (baterijama).

Litijske baterije moraju ispunjavati zahtjeve iz 2.2.9.1.7, osim ako u posebnoj odredbi 667 nije drugačije propisano.

- 313** (Brisano)
- 314** (a) ove tvari sklone su egzotermnoj razgradnji na povišenim temperaturama. Razgradnju mogu pokrenuti toplina ili nečistoće (primjerice, metali u prahu /željezo, mangan, kobalt, magnezij/ i njihovi spojevi;
- (b) za vrijeme prijevoza tvari moraju biti zaštićene od izravnoga sunčevog svjetla i svih izvora topline i moraju biti smještene u odgovarajuće prostore koji se prozračuju.
- 315** Navod se ne smije koristiti za tvari Klase 6.1, tvari koje ispunjavaju kriterije otrovnosti od udisanja za pakirnu skupinu I opisanu u 2.2.61.1.8.
- 316** Navod se odnosi samo na kalcijev hipoklorit, suh, kad se prevozi u obliku nedrobive ploče.
- 317** Izuzevši kalavost“ primjenjuje se jedino na one fizijske materijale i pakete koji sadrže fizijski materijal koji je izuzet u skladu s 2.2.7.2.3.5.
- 318** Za potrebe dokumentacije, vlastiti otpremni naziv mora biti dopunjen tehničkim nazivom (vidi 3.1.2.8). Kad infektivne tvari koje se prevoze nisu poznate, ali se pretpostavlja da ispunjavaju kriterije za uključenje u kategoriju A i dodjelu UN br. 2814 ili 2900, na prijevoznoj ispravi iza vlastitoga otpremnog naziva treba u zagradama navesti riječi: "infektivna tvar pretpostavljene kategorije A."
- 319** Zapakirane tvari i ambalaža koji su označeni u skladu s uputom za pakovanje P650, ne podliježu nikakvim drugim uvjetima RID.
- 320** (Brisano)
- 321** Smatra se da ovi sustavi za skladištenje uvijek sadrže vodik.
- 322** Kada se prevoze nedrobljive tablete, tada se patvari svrstavaju u pakirnu skupinu III.
- 323** (Rezervirano)
- 324** Ove tvari moraju biti stabilizirane kada je koncentracija manja od 99%.
- 325** U slučaju nedjeljivog ili djeljivog izuzetog uranovog heksafluorida, materijal mora biti klasificiran pod UN br. 2978.
- 326** U slučaju djeljivog uranovog heksafluorida, materijal mora biti klasificiran pod UN br.. 2977.
- 327** Otpad aerosola otpremljeni u skladu s 5.4.1.1.3 mogu biti prevoženi pod ovim navodom u svrhu preinaka ili odlaganja. Ne moraju biti zaštićeni protiv kretanja i nenamjernog pražnjenja u smislu mjera od opasnosti povišenog tlaka i opasnog izlaženja u atmosferu. Otpad aerosola, osim onih koji puštaju ili su oštećeni, mora biti pakiran u skladu s pakirnim uputama P 207 i posebnim zahtjevom PP87, ili pakirnim uputama LP 200 i posebnim pakirnim zahtjevom L2. Aerosoli koji puštaju ili su oštećeni moraju biti prevoženi u spasilačkim ambalažama uz mjere koje osiguravaju sigurnost od povišenog tlaka.
- NAPOMENA:** Pri pomorskom prijevozu, otpad aerosola ne smije biti prevožen u zatvorenim kontejnerima.
- 328** Ovaj navod primjenjuje se na gorivo u patronama uključujući i kada je sadržano u opremi ili pakirano s opremom. Gorivo u patronama ugrađeno ili integrirano u sustav gorivnih ćelija smatraju se sadržanim u opremi. Gorivo u patronama dio je u kojemu se pohranjuje gorivo, koje se otpušta u gorivnu ćeliju kroz ventil (e), koji kontroliraju otpuštanje goriva u gorivnu ćeliju. Gorivo u patronama, uključujući one sadržane u opremi, moraju biti projektirani i izrađeni na način da se sprječava curenje goriva u normalnim uvjetima prijevoza.

Tipovi goriva u patronama koji koriste tekućinu kao gorivo moraju proći ispitivanje unutarnjeg tlaka za tlak od 100 kPa (ispitni) bez curenja.

Izuzev goriva u patronama koji sadržavaju vodik u metalnom hidridu, koji moraju biti u skladu s posebnom odredbom 339, svaki tip goriva u patronama mora imati dokaz o prolasku ispitivanja padom s 1.2 metra na krutu površinu, u smjeru u kojemu je najveća vjerojatnost kvara sigurnosnog sustava, a da ne dođe do gubitka sadržaja .

Ako se litijske metalne ili litijske ionske baterije nalaze u sustavu gorivih članaka, pošiljka se sprema temeljem ovoga unosa i odgovarajućih unosa za UN 3091 LITIJSKE METALNE BATERIJE SADRŽANE U OPREMI ili UN 3481 LITIJSKE IONSKE BATERIJE SADRŽANE U OPREMI.

- 329** (Rezervirano)
- 330** (Brisano)
- 331** (Rezervirano)
- 332** Magnezij nitrat heksahidrat nije podložan zahtjevima RID.
- 333** Mješavine etanola i benzina, motornog alkohola ili benzina za primjenu u motorima s unutarnjim izgaranjem (npr. u automobilima, stacionarnim strojevima i ostalim strojevima) potpadaju pod ovu stavku bez obzira na varijacije u isparljivosti.
- 334** Gorivo u patronama može sadržavati aktivator pod uvjetom da je opremljen s dva neovisna načina sprečavanja slučajnog miješanja s gorivom tijekom prijevoza.
- 335** Smjese krutih tvari kojih nisu podložni zahtjevima RID i tekućih ili krutih tvari opasnih za okoliš razvrstavaju se pod UN broj 3077 i može ih se prevoziti pod ovom stavkom pod uvjetom da u vrijeme utovara tvari ili u vrijeme zatvaranja pakiranja ili jedinica za prijevoz tereta nema vidljive slobodne tekućine. Svaka jedinica za prijevoz tereta mora biti nepropustan kada se koristi za prijevoz u rasutom stanju. Ako je u vrijeme utovara tvari ili u vrijeme zatvaranja pakiranja ili jedinica za prijevoz tereta vidljiva slobodna tekućina, pripravak se razvrstava pod UN broj 3082. Nepropusna pakovanja i predmeti koji sadržavaju manje od 10 ml tekućine opasne za okoliš, upijene u krutu tvar, ali bez slobodne tekućine u paketu ili predmetu, ili koji sadržavaju manje od 10 g krute tvari opasne za okoliš, nisu podložni zahtjevima RID.
- 336** Jedno pakovanje nezapaljive krute tvari LSA-II ili LSA-III, ako se prevozi zračnim putem, ne smije sadržavati aktivnost veću od 3.000 A₂.
- 337** Pakovanja tipa B(U) i tipa B(M) ako ih se prevozi zračnim putem, ne smiju sadržavati aktivnost veću od sljedeće:
- (a) za radioaktivnu tvar niske disperzivnosti: vrijednost odobrena za oblik pakovanja navedena u potvrdi o odobrenju;
 - (b) za radioaktivni materijal posebnog oblika: 3.000 A₁ ili 100.000 A₂, koja je niže; ili
 - (c) za sve druge radioaktivne materijale: 3.000 A₂.
- 338** Svako gorivo u patronama koje se prevozi pod ovom stavkom i projektirano je da sadržava ukapljeni zapaljivi plin:
- (a) mora moći podnijeti, bez curenja ili prsnuća, tlak najmanje dvostruke vrijednosti ravnotežnog tlaka sadržaja na 55 °C;
 - (b) ne sadrži više od 200 ml ukapljenog zapaljivog plina, čiji tlak pri isparavanju ne smije premašivati 1.000 kPa pri 55°C; i
 - (c) mora proći ispitivanje u kupki s vrućom vodom propisano u 6.2.6.3.1.
- 339** Gorivo u patronama koje sadržava vodik u metalnom hidridu i prevozi ih se pod ovom stavkom moraju imati vodni kapacitet manji ili jednak 120 ml.

Tlak u patronama s gorivom ne smije prelaziti 5 MPa na 55 °C. Tip mora izdržati, bez curenja ili prsnuća, tlak dvostruke vrijednosti projektnog tlaka patrone na 55 °C ili 200 kPa veći tlak od projektnog tlaka patrone na 55 °C, koje god da je veće. Tlak pri kojemu se obavlja ovo ispitivanje navodi se u ispitivanju slobodnim padom i ispitivanju s kruženjem vodika kao „minimalni tlak prsnuća ljuske“.

Gorivo u patronama mora se puniti u skladu s postupcima koje propisuje proizvođač. Proizvođač pruža sljedeće informacije za svaku patronu s gorivom:

- (a) o postupku pregleda koji mora biti proveden prije prvog punjenja i prije svakog ponovnog punjenja patrone s gorivom;
- (b) o pažnji na sigurnosnu predostrožnost i potencijalnu opasnost;
- (c) o metodi određivanja zapremine;
- (d) raspon najmanjeg i najvećeg tlaka;
- (e) raspon minimalne i maksimalne temperature; i
- (f) bilo koji drugi uvjet koji mora biti ispunjen prije prvog punjenja i nadopunjavanja, uključujući vrstu opreme koja se treba koristiti za prvo punjenje i nadopunjavanje.

Patrona za gorivo mora biti projektirana i izrađena na način da je curenje goriva u normalnim uvjetima prijevoza spriječeno. Svaki tip patrone, uključujući spremnike integrirane u patrone s gorivom, i mora proći sljedeća ispitivanja:

Ispitivanje slobodnim padom

Ispitivanje slobodnim padom s 1.8 metara na krutu površinu u četiri različita smjera:

- (a) okomito, na dio koji sadržava sklop zatvornih ventila;
- (b) okomito, na dio suprotan onome koji sadržava sklop zatvornih ventila;
- (c) vodoravno, na čelični vrh promjera 38 mm, s čeličnim vrhom u položaju okrenutom uvis; i
- (d) pod kutom od 45°, na dio koji sadržava sklop zatvornih ventila.

Pri tome ne smije doći do curenja, što se određuje korištenjem sapunice ili drugim istovjetnim sredstvom na svim mogućim mjestima curenja, kada je patrona napunjena do svoga procijenjenog tlaka punjenja. Patrone za gorivo se zatim izlažu hidrostatskom tlaku do uništenja. Zabilježeni tlak prsnuća mora biti veći od 85 % minimalnog tlaka prsnuća ljuske.

Ispitivanje na vatru

Patrona za gorivo napunjena vodikom do procijenjenog kapaciteta podvrgava se ispitivanju zahvaćenosti vatrom. Smatra se da je tip patrone, koji može uključivati integrirani ventil, prošao ispitivanje na vatru ako:

- (a) se unutarnji tlak ispuše do nultog kalibarskog tlaka bez loma patrone; ili
- (b) patrona izdrži vatru najmanje 20 minuta bez loma.

Ciklusno ispitivanje vodikom

Namjena ovog ispitivanja osigurati je da se tijekom korištenja ne prelaze procijenjene granice naprezanja patrona za gorivo.

Patrona za gorivo mora biti ciklusno punjena od najmanje 5% nazivnog vodikovog kapaciteta do ne manje od 95% nazivnog vodikovog kapaciteta i vraćeno na ne više od 5% nazivnog vodikovog kapaciteta. Pri punjenju se koristi nazivni tlak punjenja, a temperatura se održava unutar raspona radne temperature. Ciklusi se ponavljaju najmanje 100 puta.

Nakon ciklusnog ispitivanja patrona za gorivo se napuni te se mjeri volumen vode koji spremnik istisne. Smatra se da je tip patrone prošao ciklusno ispitivanje vodikom ako volumen vode istisnute iz patrone podvrgnute ciklusnom ispitivanju ne premašuje volumen vode istisnut iz patrone napunjenim do 95% nazivnog kapaciteta i stlačenim do 75% njegovog minimalnog tlaka prsnuća ljuske.

Ispitivanje nepropusnosti proizvoda

Svaka patrona za gorivo mora se ispitati na nepropusnost kod $15^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$ i pod tlakom u visini njegovog nazivnog tlaka punjenja. Pri tome ne smije doći do curenja, što se određuje korištenjem mjehura sapunice ili drugim istovjetnim sredstvom na svim mogućim mjestima istjecanja.

Na svakoj patroni za gorivo moraju se trajno označiti sljedeći podaci:

- (a) nazivni tlak punjenja u MPa;
 - (b) proizvođačev serijski broj patrone za gorivo ili jedinstveni identifikacijski broj; i
 - (c) datum valjanosti na osnovi maksimalnog trajanja korištenja (godina u četiri znamenke; mjesec u dvije znamenke).
- 340** Kemijski pribori, pribori prve pomoći i pribori poliesterske smole koji sadržavaju opasne tvari u unutarnjim pakovanjima koja ne premašuju količine ograničene za izuzete količine primjenjive na pojedine tvari, kako je navedeno u stupcu (7b), tablice A, poglavlja 3.2, mogu se prevoziti u skladu s poglavljem 3.5. Tvari Klase 5.2, iako pojedinačno nisu odobrene kao izuzete količine u stupcu (7b), tablice A, poglavlja 3.2, odobrene su u takvim priborima i dodijeljena im je oznaka E2 (vidjeti 3.5.1.2).
- 341** (Rezerivrano)
- 342** Staklene unutarnje posude (poput ampula ili kapsula) predviđene samo za primjenu u uređajima za steriliziranje, kada sadrže manje od 30 ml etilen oksida po unutarnjem pakiranju s najviše 300 ml po vanjskom pakiranju, mogu se prenositi u skladu s odredbama poglavlja 3.5, neovisno o naznaci "E0" u stupcu (7b) tablice A poglavlja 3.2 pod uvjetom da:
- (a) je nakon punjenja za svaku staklenu unutarnju posudu utvrđeno da je nepropusna stavljanjem posuda u vruću vodu, na dovoljnoj temperaturi i dovoljno dugo kako bi se osiguralo da je postignut unutarnji tlak jednak tlaku pri isparavanju etilen oksida na 55 °C. Svaka staklena unutarnja posuda koja se pokaže propusnom, izobličenom ili na drugi način manjkavom u okviru ovoga ispitivanja ne smije se prenositi temeljem uvjeta ove posebne odredbe;
 - (b) je povrh pakiranja propisanog odjeljkom 3.5.2 svaka staklena unutarnja posuda u zapečaćenoj plastičnoj vrećici koja je kompatibilna s etilen oksidom i koja može sadržati sadržaj u slučaju loma ili propusnosti staklene unutarnje posude; i
 - (c) je svaka staklena unutarnja posuda zaštićena načinom sprečavanja bušenja plastične vrećice (npr. omotom ili materijalom za amortizaciju) u slučaju oštećenja pakiranja (npr. gnječenjem).
- 343** Ovaj unos vrijedi za sirovu naftu koja sadrži sumporovodik u dovoljnoj koncentraciji da pare koje se šire iz nje mogu predstaviti rizik od trovanja pri udisanju. Grupa pakiranja dodjeljuje se na temelju opasnosti od zapaljivosti i udisanja, u skladu sa stupnjem opasnosti koju predstavlja.
- 344** Odredbe odjeljka 6.2.6 moraju biti ispunjene.
- 345** Ovaj plin, ukoliko se prenosi u otvorenim kriogenim spremnicima s maksimalnim kapacitetom od 1 litre i sa staklenim dvostrukim stijenkama s razmakom između unutarnje i vanjske stijenke koji je vakumiran, nije podložan Propisu RID pod uvjetom da se svaka posuda prenosi u vanjskom pakiranju s prikladnim materijalom za amortizaciju ili upijajućim materijalom za zaštitu od oštećenja uslijed udaraca.
- 346** Otvoreni kriogeni spremnici koji udovoljavaju zahtjevima uputa o pakiranju P 203 pododjeljka 4.1.4.1 i koji ne sadrže opasni teret osim UN Br. 1977 dušika, ohlađene tekućine, koja je potpuno apsorbirana u porozni materijal, nisu podložni nijednom drugom zahtjevu Propisu RID.
- 347** Ovaj unos koristi se samo ako su rezultati serije ispitivanja 6 (d) I. dijela Priručnika za ispitivanje i mjerila pokazali da su sve opasne posljedice koje proizlaze iz djelovanja ograničene unutar pakiranja.
- 348** Baterije proizvedene nakon 31. prosinca 2011. moraju biti označene s vrijednošću Vat-sati na vanjskom pakiranju
- 349** Smjese hipoklorita s amonijevom soli su ne smiju prihvatiti za prijevoz. UN Br. 1791. otopina hipoklorita je tvar Klase 8.
- 350** Amonijev bromat i njegove vodene otopine i smjese bromata s amonijevom soli se ne smiju prihvatiti za prijevoz.
- 351** Amonijev klorat i njegove vodene otopine i smjese klorata s amonijevom soli se ne smiju prihvatiti za prijevoz.
- 352** Amonijev klorit i njegove vodene otopine i smjese klorita s amonijevom soli se ne smiju prihvatiti za prijevoz.

- 353** Amonijev permanganat i njegove vodene otopine i smjese od permanganata s amonijevom soli se ne smiju prihvatiti za prijevoz.
- 354** Ova tvar je otrovna pri udisanju.
- 355** Boce s kisikom za hitno korištenje koje se prevoze pod ovim unosom mogu uključivati ugrađene uloške za aktiviranje (ulošci, mehanički uređaj podskupine 1.4, skupina kompatibilnosti C ili S), bez mijenjanja klasifikacije u Klasu 2 pod uvjetom da ukupna količina zapaljivih (potisnih) eksploziva ne premašuje 3.2 g po boci s kisikom. Cilindri s ugrađenim ulošcima za aktiviranje prije prijevoza moraju imati učinkovito sredstvo za sprečavanje slučajne aktivacije.
- 356** Sustave za pohranu metalnih hidrida čija je ugradnja planirana u vagone, vozila, brodove ili zrakoplove, odobrava nadležno tijelo države proizvodnje¹ prije prihvata za prijevoz. Prijevozna isprava mora uključivati naznaku da je paket odobrilo nadležno tijelo zemlje proizvodnje¹ ili preslika odobrenja nadležnog tijela zemlje proizvodnje¹ mora biti priložen uz svaku pošiljku.
- 357** Sirova nafta koja sadrži sumporovodik u dovoljnoj koncentraciji da pare koje se iz nje isparavaju mogu predstaviti opasnost pri udisanju otpremaju se pod unosom UN 3494 SUMPORNA SIROVA NAFTA, ZAPALJIVA TVAR, OTROVNO.
- 358** Otopina nitroglicerina u alkoholu s više od 1%, ali ne više od 5%, nitroglicerina može se svrstati u Klasu 3 i pod UN broj 3064, pod uvjetom da je udovoljeno svim uvjetima vezanim uz upute o pakiranju P 300 iz odlomka 4.1.4.1.
- 359** Otopina nitroglicerina u alkoholu s više od 1%, ali ne više od 5%, nitroglicerina svrstava se u Klasu 1 i pod UN broj 0144, ako nije udovoljeno svim uvjetima vezanim uz uputu o pakiranju P 300 iz odlomka 4.1.4.1.
- 360** Vozila pokretana isključivo litijskim metalnim baterijama ili litijskim ionskim baterijama svrstavaju se pod UN broj 3171 vozila na baterijski pogon.
- 361** Ovaj unos odnosi se na električne dvoslojne kondenzatore s kapacitetom za pohranu energije većim od 0,3 Wh. Kondenzatori s kapacitetom za pohranu energije od 0,3 Wh ili manje ne podliježu Propisu RID. Kapacitet za pohranu energije označava energiju koju zadržava kondenzator, obračunatu pomoću nazivnog napona i kapacitivnosti. Svi kondenzatori na koje se ovo primjenjuje, uključujući kondenzatore koji sadržavaju elektrolit koji ne udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, moraju ispunjavati sljedeće uvjete:
- (a) kondenzatori koji nisu ugrađeni u opremu prevoze se u ispražnjenom stanju. Kondenzatori koji su ugrađeni u opremu prevoze se u ispražnjenom stanju ili tako da su zaštićeni od nastanka kratkog spoja;
 - (b) svaki kondenzator mora biti zaštićen od mogućeg nastanka kratkog spoja tijekom prijevoza, na sljedeći način:
 - (i) ako je kapacitet za pohranu energije kondenzatora manji ili jednak 10Wh, ili ako je kapacitet za pohranu energije svakog kondenzatora u modulu manji ili jednak 10 Wh, kondenzator ili modul moraju biti zaštićeni od nastanka kratkog spoja ili opremljeni metalnom trakom koja spaja priključke; i
 - (ii) ako je kapacitet za pohranu energije kondenzatora ili kondenzatora u modulu veći od 10 Wh, kondenzator ili modul moraju biti opremljeni metalnom trakom koja spaja priključke;
 - (c) kondenzatori koji sadržavaju opasne moraju biti projektirani tako da izdrže 95 kPa diferencijalnog tlaka;
 - (d) kondenzatori moraju biti projektirani i konstruirani tako da sigurno otpuštaju tlak koji se može nakupiti tijekom uporabe, kroz ventilacijski otvor ili slabu točku u kućištu kondenzatora. Bilo koja tekućina ispuštena tijekom otpuštanja ventilacijskog otvora mora se zadržati u ambalaži ili opremi u kojoj je ugrađen kondenzator; i
 - (e) kondenzatori moraju biti označeni kapacitetom za pohranu energije izraženim u Wh.

¹

Ako država proizvodnje nije država članica Propisa RID, nadležno tijelo države članice Propisa RID priznaje odobrenje.

Kondenzatori koji sadržavaju elektrolit koji ne udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, uključujući kada su ugrađeni u opremu, ne podliježu ostalim odredbama Propisa RID.

Kondenzatori koji sadržavaju elektrolit koji udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, s kapacitetom za pohranu energije od 10 Wh ili manje, ne podliježu ostalim odredbama Propisa RID ako mogu odoljeti ispitivanju slobodnim padom s 1,2 metra nezapakirani, na tvrdu površinu, bez gubitka sadržaja.

Kondenzatori koji sadržavaju elektrolit koji udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, koji nisu ugrađeni u opremu i koji imaju kapacitet za pohranu energije veći od 10 Wh, podliježu propisima RID.

Kondenzatori ugrađeni u opremu i s dodatkom elektrolita koji udovoljava klasifikacijskim kriterijima bilo koje klase opasnih tvari, ne podliježu ostalim odredbama Propisa RID, pod uvjetom da je oprema pakirana u čvrstu vanjsku ambalažu načinjenu od odgovarajućeg materijala i odgovarajuće čvrstoće i konstrukcije, s obzirom na predviđenu uporabu ambalaže, na način koji sprečava slučajan rad kondenzatora tijekom prijevoza. Velika robusna oprema koja sadržava kondenzatore može se za prijevoz ponuditi nezapakirana ili na paletama, ako su kondenzatori odgovarajuće zaštićeni opremom u kojoj se nalaze.

NAPOMENA: Kondenzatori koji su konstruirani tako da održavaju napon na priključcima (npr. asimetrični kondenzatori) ne pripadaju pod ovaj unos.

362 (Rezervirano)

363 (a) ova stavka primjenjuje se na motore i strojeve pokretane gorivima koji su klasificirani kao opasni tereti, putem sustava unutarnjeg izgaranja ili gorivih ćelija (npr. motori s izgaranjem, generatori, kompresori, turbine, jedinice za grijanje itd.) osim opreme vozila raspoređene pod UN br. 3166, navedeno u PO 666.

NAPOMENA: Ova stavka ne primjenjuje se na opremu navedenu pod 1.1.3.2 (a), (d) i (e), 1.1.3.3 i 1.1.3.7.

(b) motori i strojevi u kojima se ne nalaze tekuća ili plinska goriva i koja ne sadrže druge opasne terete nisu predmet Propisa RID.

NAPOMENA 1: Smatra se da se u motoru ili stroju ne nalazi tekuće gorivo kada je spremnik tekućeg goriva ocijeden i ne može se upravljati motorom ili strojem zbog nedostatka goriva. Komponente motora ili stroja poput cjevovoda goriva, filtera goriva i ubrizgivača ne moraju se čistiti, cijediti ili propuhivati da bi se smatralo da se u njima ne nalazi tekuće gorivo. Dodatno, spremnik tekućeg goriva ne mora se čistiti ili propuhivati.

2: Smatra se da se u motoru ili stroju ne nalaze plinska goriva kad u spremnicima plinskog goriva nema tekućine (za tekuće plinove), kad tlak u spremnicima nije viši od 2 bara i kad je zatvorni ventil za gorivo ili izolacijski ventil zatvoren i učvršćen.

(c) motori i strojevi koji sadrže goriva koja su u skladu s razredbenim kriterijem Klase 3 bit će raspoređeni u stavke UN 3528 MOTOR, S UNUTARNJIM IZGARANJEM, POKRETAN ZAPALJIVOM TEKUĆINOM ili UN 3528 MOTOR, NA GORIVE ĆELIJE, POKRETAN ZAPALJIVOM TEKUĆINOM ili UN 3528 STROJ, S UNUTARNJIM IZGARANJEM, POKRETAN ZAPALJIVOM TEKUĆINOM ili UN 3528 STROJ, NA GORIVE ĆELIJE, POKRETAN ZAPALJIVOM TEKUĆINOM, po potrebi.

(d) motori i strojevi koji sadrže goriva koja su u skladu s razredbenim kriterijem Klase 2 bit će raspoređeni u stavke UN 3529 MOTOR, S UNUTARNJIM IZGARANJEM, POKRETAN ZAPALJIVIM PLINOM ili UN 3529 MOTOR, NA GORIVE ĆELIJE, POKRETAN ZAPALJIVIM PLINOM ili UN 3529 STROJ, S UNUTARNJIM IZGARANJEM, POKRETAN ZAPALJIVIM PLINOM ili UN 3529 STROJ, NA GORIVE ĆELIJE, POKRETAN ZAPALJIVIM PLINOM, po potrebi.

Motori i strojevi pokretani i zapaljivim plinom i zapaljivom tekućinom moraju biti raspoređeni u odgovarajuću stavku UN br. 3529.

(e) motori i strojevi koji sadrže tekuća goriva u skladu s razredbenim kriterijem iz 2.2.9.1.10 za tvari opasne za okoliš i koji nisu u skladu s razredbenim kriterijem bilo koje druge klase bit će raspoređeni u stavke UN 3530 MOTOR, S UNUTARNJIM IZGARANJEM ili UN 3530 STROJ, S UNUTARNJIM IZGARANJEM, po potrebi.

- (f) motori i strojevi mogu sadržavati druge opasne terete osim goriva (npr. baterije, vatrogasne aparate, akumulatorne stlačenih plinova ili sigurnosne uređaje) koji su potrebni za njihovo funkcioniranje ili siguran rad bez da podliježu bilo kakvim dodatnim zahtjevima za te druge opasne terete, osim ako nije drugačije određeno Propisom RID. No, litijske baterije moraju ispunjavati zahtjeve iz 2.2.9.1.7, osim ako nije drugačije određeno u posebnoj odredbi 667.
- (g) motori i strojevi ne podliježu drugim zahtjevima iz Propisa RID ako se ispune sljedeći zahtjevi:
- (i) Motori i strojevi, uključujući spremnike koji sadrže opasne terete, moraju biti u skladu sa zahtjevima izvedbe određenim od strane nadležnog tijela države proizvodnje²;
- (ii) Svi ventili ili otvori (npr. kod uređaja za zračenje) moraju biti zatvoreni tijekom prijevoza;
- (iii) Motori ili strojevi moraju biti u položaju kojem će se onemogućiti nenamjerno istjecanje opasnih tereta i moraju biti učvršćeni sredstvima koja mogu zadržati motore ili strojeve kako bi spriječilo bilo kakvo kretanje tijekom prijevoza koje bi im promijenilo položaj ili izazvalo štetu na njima;
- (iv) za UN br. 3528 i UN br. 3530:

Kada motor ili stroj sadrži više od 60 l tekućeg goriva i ima kapacitet veći od 450 l, ali manji od 3 000 l, to mora biti obilježeno na dva suprotna kraja u skladu s 5.2.2.

Kada motor ili stroj sadrži više od 60 l tekućeg goriva i ima kapacitet veći od 3 000 l, mora biti obiljepljen velikim listicama opasnosti na dva suprotna kraja. Velike listice opasnosti moraju odgovarati listicama opasnosti navedenim u Stupcu (5) Tablice A Poglavlja 3.2 i moraju biti sukladne specifikacijama navedenim u 5.3.1.7. Velike listice opasnosti moraju biti prikazane na pozadini kontrastne boje, odnosno moraju imati obrub crtkane ili pune crte.

- (v) za UN br. 3529:

Kada spremnik za gorivo motora ili stroja ima kapacitet primanja vode veći od 450 l, a manji od 1 000 l, to mora biti obilježeno na dva suprotna kraja u skladu s 5.2.2.

Kada spremnik goriva motora ili stroja ima kapacitet primanja vode veći od 1 000 l, mora biti obiljepljen velikim listicama opasnosti na dva suprotna kraja. Velike listice opasnosti moraju odgovarati listicama opasnosti navedenim u Stupcu (5) Tablice A Poglavlja 3.2 i moraju biti u skladu sa specifikacijama navedenim u 5.3.1.7. Velike listice opasnosti moraju biti prikazane na pozadini kontrastne boje, odnosno moraju imati obrub crtkane ili pune crte.

- (vi) Prijevozna isprava u skladu s 5.4.1 potrebna je jedino kada motor ili stroj sadrži više od 1 000 l tekućih goriva, za UN 3528 i UN 3530, ili kada spremnik goriva ima kapacitet primanja vode veći od 1 000 l, za UN 3529.

Ova prijevozna isprava mora sadržavati sljedeću dodatnu izjavu:

„PRIJEVOZ U SKLADU S POSEBNOM ODREDBOM 363“.

- 364** Ovaj predmet može se prevoziti isključivo prema odredbama Poglavlja 3.4 ako, kako je prikazano za prijevoz, paket uspješno prođe testiranje u skladu sa Serijom ispitivanja 6 (d) iz I. dijela Priručnika za ispitivanja i kriterije, na način koji određuje nadležno tijelo.
- 365** Za proizvedene instrumente i predmete koji sadržavaju živu, vidi UN 3506.
- 366** Proizvedeni instrumenti i predmeti koji sadržavaju najviše 1 kg žive ne podliježu Propisu RID.
- 367** Za potrebe dokumentacije:

Ispravni otpremni naziv „Bojama srodni materijali“ smije se koristiti za pošiljke paketa koji sadrže „Boje“ i „Bojama srodne materijale“ u istom paketu;

Ispravni otpremni naziv „Bojama srodni materijali, korozivni, zapaljivi“ smije se koristiti za pošiljke paketa koji sadrže „Boje, korozivne, zapaljive“ i „Bojama srodne materijale, korozivne, zapaljive“ u istom paketu;

Ispravni otpremni naziv „Bojama srodni materijali, zapaljivi, korozivni“ smiju se koristiti za pošiljke paketa koji sadrže „Boje, zapaljive, korozivne“ i „Bojama srodne materijale, zapaljive, korozivne“ u istom paketu; i

Ispravni otpremni naziv „Materijali vezan uz tinte za pisače“ smije se koristiti za pošiljke paketa koji sadrže „Tinte za pisače“ i „Materijal vezan uz tinte za pisače“ u istom paketu.

368 U slučaju nefisijskog uranijevog heksafluorida ili fisijskog uranijevog heksafluorida s izuzećem, materijal se razvrstava pod UN Br. 3507. ili UN br. 2978.

369 U skladu s 2.1.3.5.3 (a) ovaj radioaktivni materijal u izuzetom paketu, koji ima otrovna i korozivna svojstva, klasificiran je u Klasu 6.1 s dodatnim opasnostima od radioaktivnosti i korozivnosti.

Uranijev heksafluorid smije se razvrstati temeljem ove stavke samo ako su ispunjeni uvjeti točaka 2.2.7.2.4.1.2, 2.2.7.2.4.1.5, 2.2.7.2.4.5.2 i, za fisijske materijale s izuzećem, uvjeti točke 2.2.7.2.3.5.

Uz odredbe primjenjive na prijevoz tvari Klase 6.1 s dodatnom opasnosti od korozivnosti, moraju se primijeniti i odredbe 5.1.3.2, 5.1.5.2.2, 5.1.5.4.1 (b), 7.5.11 CW33 (3.1), (5.1) do (5.4) i (6).

Nije potrebno prikazati listicu Klase 7.

370 Ova se stavka primjenjuje na:

- amonijev nitrat s više od 0,2% ukupno zapaljivih materijala, uključujući organske tvari, izračunate na sadržaj ugljika, bez drugih tvari; i
- amonijev nitrat s najviše 0,2% ukupno zapaljivih materijala, uključujući organske tvari, izračunate na sadržaj ugljika, bez drugih dodanih tvari koje daju pozitivan rezultat kada se ispituju u skladu sa serijom ispitivanja 2 (vidi Priručnik za ispitivanja i kriterije, 1. dio). Vidi također UN br. 1942.

371 (1) Ova se stavka primjenjuje i na predmete koji sadrže malu tlačnu posudu s uređajem za otpuštanje. Takvi predmeti ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

- (a) kapacitet primanja vode tlačne posude ne smije premašiti 0,5 litara i radni tlak ne smije premašiti 25 bara pri 15 °C;
- (b) minimalni tlak prsnuća tlačne posude mora biti najmanje četiri puta pritisak plina pri 15 °C;
- (c) svaki predmet mora biti proizveden na takav način da je onemogućeno nenamjerno okidanje ili otpuštanje u normalnim uvjetima rukovanja, pakiranja, prijevoza i korištenja. Ovom uvjetu može biti udovoljeno dodavanjem dodatne zaporne naprave povezane s aktivatorom;
- (d) svaki predmet mora biti proizveden tako da sprečava opasne projekcije tlačne posude ili dijelova tlačne posude;
- (e) svaka tlačna posuda mora biti proizvedena od materijala koji se neće razlomiti prilikom pucanja;
- (f) tip konstrukcije predmeta mora biti podvrgnut ispitivanju na vatru. Za to ispitivanje, primjenjuju se odredbe stavka 16.6.1.2 osim slova g, 16.6.1.3.1 do 16.6.1.3.6, 16.6.1.3.7 (b) i 16.6.1.3.8 Priručnika za ispitivanje i kriterije. Mora biti pokazano da predmet otpušta svoj tlak pomoću brtve koju razgrađuje vatra ili pomoću nekog drugog uređaja za otpuštanje tlaka na takav način da se tlačna posuda ne rasprsne u komadiće i da predmet ili komadići predmeta ne uzlete više od 10 metara;
- (g) tip konstrukcije predmeta mora biti podvrgnut sljedećem ispitivanju. Mora se koristiti mehanizam za poticanje kojim se uključuje jedan predmet u sredini ambalaže. Ne smije doći do opasnih učinaka izvan paketa, poput iskrivljavanja paketa, metalnih krhotina ili posude za spremanje koja probije ambalažu.

(2) Proizvođač mora podnijeti tehničku dokumentaciju tipa konstrukcije, proizvodnje kao i ispitivanja i njihovih rezultata. Proizvođač mora primijeniti postupke radi osiguranja da su predmeti proizvedeni u seriji dobre kvalitete, u skladu s tipom konstrukcije i da ispunjavaju zahtjeve iz točke (1). Proizvođač takve podatke pruža nadležnom tijelu na zahtjev.

- 372** Ovaj navod primjenjuje se na asimetrične kondenzatore s kapacitetom za pohranu energije većim od 0,3 Wh. Kondenzatori s kapacitetom za pohranu energije od 0,3 Wh ili manje ne podliježu uvjetima Propisa RID.

Kapacitet za pohranu energije znači energiju pohranjenu u kondenzatoru, izračunatu u skladu sa sljedećom jednačbom:

$$Wh = \frac{1}{2} C_N (U_R^2 - U_L^2) \times \frac{1}{3600} ,$$

koristeći nominalnu kapacitivnost (CN), nazivni napon (UR) i nazivnu donju granicu napona (UL).

Svi asimetrični kondenzatori na koje se primjenjuje ova stavka moraju ispuniti sljedeće uvjete:

- (a) kondenzatori ili moduli moraju biti zaštićeni od kratkog spoja;
- (b) kondenzatori će biti konstruirani i izgrađeni tako da sigurno otpuštaju tlak koji se može povećati tijekom uporabe, kroz ispušni otvor ili slabu točku u kućištu kondenzatora. Sve tekućine koje se oslobode prilikom odzračivanja moraju biti sadržane u pakovanju ili opremi u koju je kondenzator ugrađen;
- (c) kondenzatori moraju biti označeni kapacitetom za pohranu energije u Wh; i
- (d) kondenzatori koji sadrže elektrolite koji udovoljavaju kriterijima razredbe bilo koje klase opasnog tereta moraju biti projektirani tako da izdrže diferencijalni tlak od 95 kPa;

Kondenzatori koji sadrže elektrolit koji ne ispunjava kriterije razredbe bilo koje klase opasnog tereta, uključujući kada su konfigurirani u modul ili ugrađeni u opremu, ne podliježu ostalim odredbama Propisa RID.

Kondenzatori koji sadrže elektrolit koji ispunjava kriterije razredbe bilo koje klase opasnog tereta, s kapacitetom za pohranu energije od 20 Wh ili manje, uključujući kada su konfigurirani u modul, ne podliježu ostalim odredbama Propisa RID kada kondenzatori mogu nezapakirani izdržati ispitivanje slobodnim padom od 1,2 metra na krutu površinu bez gubitka sadržaja.

Kondenzatori koji sadrže elektrolit koji ispunjava kriterije razredbe bilo koje klase opasnog tereta koji nisu ugrađeni u opremu i s kapacitetom za pohranu energije od više od 20 Wh podliježu uvjetima Propisa RID.

Kondenzatori ugrađeni u opremu i koji sadrže elektrolit koji ispunjavaju kriterije razredbe bilo koje klase opasnog tereta, ne podliježu ostalim odredbama Propisa RID pod uvjetom da je oprema zapakirana u čvrstu vanjsku ambalažu izrađenu od odgovarajućeg materijala koja je i odgovarajuće čvrstoće i konstrukcije s obzirom na predviđenu uporabu ambalaže i na način da je onemogućen slučajni rad kondenzatora tijekom prijevoza. Velika robusna oprema koja sadrži kondenzatore može se prevoziti nezapakirana ili na paletama kada je osigurana jednaka zaštita kondenzatora opremom u koju su ugrađeni.

NAPOMENA: Bez obzira na odredbe ove posebne odredbe, asimetrični kondenzatori s niklom i ugljikom koji sadrže alkalne elektrolite Klase 8 moraju se prevoziti kao UN 2795 BATERIJE, S TEKUĆIM ELEKTROLITOM, PUNJENE ALKALIMA, za skladištenje električne energije.

- 373** Detektori neutronske zračenja koji sadrže netlačni plin borovog trifluorida smiju se prevoziti temeljem ovog navoda pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) svaki detektor radioaktivnosti mora ispunjavati sljedeće uvjete.
 - (i) Apsolutni tlak u svakom detektoru ne smije premašiti 105 kPa pri 20 °C;
 - (ii) Količina plina ne smije premašiti 13 g po detektoru;
 - (iii) Svaki detektor mora biti proizveden u sklopu registriranog programa osiguranja kvalitete;

NAPOMENA: Za ove potrebe može se koristiti ISO 9001.

- (iv) Svaki detektor neutronske zračenja mora biti zavarene metalne izrade s lemljenim spojevima između metalnih i keramičkih dijelova. Ovi detektori moraju imati minimalni tlak prsnuća od 1800 kPa, što mora biti dokazano kvalifikacijskim ispitivanjem tipa konstrukcije; i

- (v) Svaki detektor mora biti ispitan na standard nepropusnosti od 1×10^{-10} cm³/s prije punjenja.
- (b) detektori radioaktivnosti koji se prevoze kao pojedinačne komponente moraju se prevoziti na sljedeći način:
- (i) Detektori se moraju pakirati u zapečaćenim plastičnim podstavama s dovoljno apsorbirajućeg ili adsorbirajućeg materijala da apsorbira ili adsorbira sadržaj plina;
 - (ii) Moraju se pakirati u čvrstu vanjsku ambalažu. Dovođeno pakovanje mora moći izdržati ispitivanje slobodnim padom s 1,8 m bez istjecanja sadržaja plina iz detektora;
 - (iii) Ukupna količina plina iz svih detektora po vanjskoj ambalaži ne smije premašiti 52 g.
- (c) gotovi sustavi detekcije neutronske zračenja koji sadrže detektore koji ispunjavaju zahtjeve stavka (a) moraju se prevoziti na sljedeći način:
- (i) Detektori se moraju nalaziti u čvrsto zapečaćenom vanjskom kućištu;
 - (ii) Kućište mora sadržavati dovoljno apsorbirajućeg ili adsorbirajućeg materijala da apsorbira ili adsorbira cjelokupni sadržaj plina;
 - (iii) Gotovi sustavi moraju biti zapakirani u čvrstu vanjsku ambalažu koja može izdržati ispitivanje slobodnim padom s 1,8 m bez istjecanja osim ako sustav vanjskog kućišta osigurava jednaku zaštitu.

Ne primjenjuje se uputa za pakiranje P 200 točke 4.1.4.1.

Prijevozna isprava mora sadržavati sljedeću izjavu:

„PRIJEVOZ U SKLADU S POSEBNOM ODREDBOM 373“.

Detektori neutronske zračenja koji sadrže najviše 1 g borovog trifluorida, uključujući detektore sa zalemljenim staklenim spojevima, ne podliježu uvjetima Propisa RID pod uvjetom da ispunjavaju zahtjeve iz stavka (a) i zapakirani su u skladu sa stavkom (b). Sustavi detekcije radijacije koji sadrže takve detektore ne podliježu uvjetima Propisa RID pod uvjetom da su zapakirani u skladu s pododlomkom (c).

374 (Rezervirano)

375 Ove tvari, kada se prevoze u jednodijelnoj ili kombiniranoj ambalaži, i sadrže neto količinu po jednodijelnoj ili unutarnjoj ambalaži od 5 l ili manje za tekućine ili imaju neto masu po jednodijelnoj ili unutarnjoj ambalaži od 5 kg ili manje za krute tvari, ne podliježu ostalim odredbama Propisa RID pod uvjetom da ambalaža udovoljava općim odredbama iz točaka 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.4 do 4.1.1.8.

376 Litijsko-ionski članci ili baterije i litijsko-metalni članci ili baterije za koje se utvrdi da su oštećeni ili neispravni na način da ne udovoljavaju tipu ispitivanom u skladu s primjenjivim odredbama Priručnika za ispitivanja i kriterije moraju udovoljiti zahtjevima ove posebne odredbe.

Za potrebe ove posebne odredbe, takvi članci uključuju, ali nisu ograničeni na:

- članke ili baterije za koje se utvrdi da su neispravni iz sigurnosnih razloga;
- članke ili baterije iz kojih je sadržaj iscurio ili ispražnjen;
- članke ili baterije čije stanje se ne može utvrditi prije prijevoza; ili
- članke ili baterije s fizičkim ili mehaničkim oštećenjima.

NAPOMENA: Prilikom procjene oštećenja i ispravnosti baterija, u obzir je potrebno uzeti vrstu baterije i njeno prethodno korištenje i zlouporabu.

Članci i baterije moraju se prevoziti u skladu s odredbama koje se primjenjuju na UN br. 3090., UN br. 3091., UN br. 3480. i UN br. 3481., osim posebne odredbe 230 i ako je drukčije određeno ovom posebnom odredbom.

Pakovanja na sebi moraju imati oznaku „OŠTEĆENE/NEISPRAVNE LITIJSKO-IONSKE BATERIJE“ ili „OŠTEĆENE/NEISPRAVNE LITIJSKO-METALNE BATERIJE“, kako je primjenjivo.

Članci i baterije moraju biti zapakirani u skladu s uputama o pakiranju P 908 točke 4.1.4.1 ili LP 904 točke 4.1.4.3, kako je primjenjivo.

Članci i baterije podložni brzom razlaganju, opasnom reagiranju, proizvodnji plamena ili opasnom razvoju topline ili opasnom ispuštanju otrovnih, korozivnih ili zapaljivih plinova ili para u normalnim uvjetima prijevoza ne smije se prevoziti osim pod uvjetima koje je odobrilo nadležno tijelo bilo koje Države članice Propisa RID koje može prihvatiti odobrenje nadležnog tijela države koja nije Država članica Propisa RID, pod uvjetom da je odobrenje ishođeno u skladu s postupcima primjenjivim sukladno Propisu RID, ADR, ADN, Kodeksu IMDG ili Tehničkim uputama za sigurni prijevoz opasnog tereta zrakom ICAO-a. U ovom slučaju članci i bateriji raspoređuju se u prijevoznu kategoriju 0. «.

- 377** Litijsko-ionski i litijsko-metalni članci i baterije te oprema koja sadrži takve članke i baterije, koji se prevoze radi odlaganja ili recikliranja, bilo da su zapakirani skupa s ili bez ne-litijskih baterija, smiju se pakirati u skladu s uputom za pakiranje P909 točke 4.1.4.1.

Ovi članci i baterije ne podliježu uvjetima točke 2.2.9.1.7 (a) do (e).

Paketi na sebi moraju imati oznaku „LITIJSKE BATERIJE ZA ODLAGANJE“ ili „LITIJSKE BATERIJE ZA RECIKLIRANJE“.

Baterije za koje je utvrđeno da su oštećene ili neispravne moraju se prevoziti u skladu s posebnom odredbom 376 i moraju biti zapakirane u skladu s uputom za pakiranje P908 točke 4.1.4.1 ili LP 904 točke 4.1.4.3, kako je primjenjivo.

- 378** Detektori zračenja koji sadrže taj plin u tlačnim posudama koje se ne mogu ponovno puniti, koje ne ispunjavaju zahtjeve iz Poglavlja 6.2 i upute za pakiranje P 200 iz 4.1.4.1 mogu se prevoziti pod ovim stavkom pod uvjetom da:

- (a) radni tlak u svakoj posudi za spremanje ne prelazi 50 bara;
- (b) kapacitet posude za spremanje ne prelazi 12 litara;
- (c) svaka posuda za spremanje ima tlak pri rasprskavanju u iznosu od najmanje 3 puta radnog tlaka kad je pričvršćen uređaj za reguliranje i najmanje 4 puta radnog tlaka kad nije pričvršćen nikakav uređaj za reguliranje;
- (d) svaka posuda za spremanje proizvodi se od materijala koji se nakon puknuća ne smije rasprsnuti u komadiće;
- (e) svaki detektor proizvodi u sklopu registriranog programa osiguranja kvalitete;

NAPOMENA: ISO 9001 može se koristiti u ovu svrhu.

- (f) detektori se prevoze u čvrstoj vanjskoj ambalaži. Cijeli paket mora moći izdržati ispitivanje slobodnim padom s visine od 1,2 metra bez lomljenja detektora ili puknuća vanjske ambalaže. Oprema koja uključuje detektor mora biti pakirana u čvrstu vanjsku ambalažu osim ako detektoru istovjetnu zaštitu osigurava oprema u kojoj je sadržan; i

- (g) prijevozna isprava uključuje sljedeću izjavu:

„PRIJEVOZ U SKLADU S POSEBNOM ODREDBOM 378“.

Detektori zračenja, uključujući detektore u sustavu detekcije zračenja, nisu podložni drugim zahtjevima Propisa RID ako detektori ispunjavaju uvjete iz (a) do (f) iznad i ako kapacitet posuda za spremanje detektora nije veći od 50 ml.“

- 379** Bezvodni amonijak adsorbiran ili apsorbiran u krutini koja je sadržana u sustavu raspršivanja amonijakaili posudama za spremanje namijenjenima da budu dio takvog sustava, nije podložan drugim odredbama Propisa RID ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- (a) adsorpcija ili apsorpcija ima sljedeća svojstva:
 - (i) Tlak pri temperaturi od 20°C u posudi za spremanje je manji od 0,6 bara;
 - (ii) Tlak pri temperaturi od 35°C u posudi za spremanje je manji od 1 bara;
 - (iii) Tlak pri temperaturi od 85°C u posudi za spremanje je manji od 12 bara.
- (b) adsorbirani ili apsorbirani materijal ne smije imati opasna svojstva navedena u klasama od 1 do 8.

- (c) maksimalan udio amonijaka u posudi za spremanje iznosi 10 kg;
- (d) posude za spremanje koje sadrže adsorbirani ili apsorbirani amonijak moraju ispuniti sljedeće uvjete:
 - (i) Posude za spremanje moraju biti izrađene od materijala koji je kompatibilan s amonijakom kako je naznačeno u ISO 11114-1:2012;
 - (ii) Posude za spremanje i njihova sredstva za zatvaranje bit će hermetički zatvoreni i moći će zadržati amonijak koji se stvara;
 - (iii) Svaka posuda za spremanje moći će izdržati tlak koji se stvara na 85°C s volumetrijskim širenjem do 0,1%;
 - (iv) Svaka posuda za spremanje mora biti opremljena uređajem koji omogućuje pražnjenje plina kad tlak prijeđe 15 bara bez silovitog puknuća, eksplozije ili izbijanja; i
 - (v) Svaka posuda za spremanje moći će izdržati tlak od 20 bara bez propuštanja kad se deaktivira uređaj za reguliranje tlaka.

Kada se posude za spremanje prevoze u raspršivaču amonijaka, moraju biti povezane s raspršivačem na način da sklop garantirano ima istu snagu kao i sama posuda za spremanje.

Svojstva mehaničke snage navedena u ovoj posebnoj odredbi moraju se ispitati koristeći prototip posude za spremanje i/ili raspršivača napunjenog do nominalnog kapaciteta, povećavajući temperaturu dok se ne dostignu navedeni tlakovi.

Rezultati ispitivanja moraju se dokumentirati, moraju biti sljedivi i moraju se dostaviti nadležnim tijelima na njihov zahtjev.

380 (Rezervirano)

381 (Rezervirano)

382 Polimerna zrnca mogu biti izrađena od polistirena, poli(metil-metakrilata) ili drugog polimernog materijala. Kada se prema ispitivanju U1 (Metoda ispitivanja za tvari podložne razvijanju zapaljivih para) Dijela III, pododjeljka 38.4.4 Priručnika za ispitivanje i kriterije može dokazati da ne nastaje nikakva zapaljiva para koja rezultira zapaljivom atmosferom, pjenaste polimerne kuglice ne moraju se razvrstavati pod ovim UN brojem. Ovo se ispitivanje izvodi samo kada se razmatra uklanjanje tvari iz određene razredbe.

383 Loptice za stolni tenis koje se proizvode od celuloida ne podliježu Propisu RID kad neto masa svake loptice za stolni tenis nije veća od 3 g, a ukupna neto masa loptica za stolni tenis nije veća od 500 g po paketu.

384 (Rezervirano)

385 Ova se stavka primjenjuje na vozila pokretana zapaljivom tekućinom ili plinom, motorima s unutarnjim izgaranjem ili gorivim ćelijama.

Hibridna električna vozila pokretana i motorom s unutarnjim izgaranjem i baterijama s tekućim elektrolitima, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama, koja se prevoze s ugrađenim baterijama, bit će raspoređena u ovu stavku. Vozila pokretana baterijama s tekućim elektrolitima, natrijevim baterijama, litijsko-metalnim baterijama ili litijsko-ionskim baterijama, koja se prevoze s ugrađenim baterijama, bit će raspoređena u stavku UN 3171 VOZILO POKRETANO BATERIJOM (vidi posebnu odredbu 240).

Za potrebe ove posebne odredbe, vozila su uređaji s vlastitim pogonom namijenjeni za prijevoz jedne ili više osoba ili tereta. Primjeri takvih vozila su automobili, motocikli, kamioni, lokomotive, romobili, vozila ili motocikli na tri i četiri kotača, traktorske kosilice, poljoprivredna i građevinska oprema s vlastitim pogonom, brodovi i zrakoplovi.

Opasni tereti poput baterija, zračnih jastuka, vatrogasnih aparata, akumulatora stlačenih plinova, sigurnosnih uređaja i drugih bitnih komponenti vozila koje su nužne za rad vozila ili za sigurnost osobe koja njime upravlja ili putnika moraju se čvrsto postaviti u vozilo te ni na koji drugi način ne podliježu Propisu RID. No, litijske baterije moraju ispunjavati zahtjeve iz 2.2.9.1.7, osim ako nije drugačije određeno posebnom odredbom 667.

386 Tvari stabilizirane reguliranjem temperature ne prihvaćaju se za željeznički prijevoz (vidi 2.2.41.2.3). Kada se primjenjuje kemijska stabilizacija, osoba koja pruža ambalažu, posredni kontejner za rasuti teret ili spremnik za prijevoz mora osigurati da je razina stabilizacije dovoljna da spriječi opasnu

polimerizaciju tvari u ambalaži, posrednom kontejneru za rasuti teret ili spremniku na srednjoj temperaturi rasutog tereta od 50°C, ili, u slučaju prijenosnog spremnika, od 45°C. Kad kemijska stabilizacija postaje neučinkovita na nižim temperaturama unutar očekivanog trajanja prijevoza, željeznički prijevoz nije dozvoljen. Pri tom određivanju, faktori koje treba uzeti u obzir uključuju, ali nisu ograničeni na, kapacitet i oblik ambalaže, posrednog kontejnera za rasuti teret ili spremnika i učinak bilo kakve postojeće izolacije, temperaturu tvari kad se predaje na prijevoz, trajanje putovanja i uvjete temperature okolnog zraka na koju se obično nailazi tijekom putovanja (uzimajući u obzir i godišnje doba), učinkovitost i druga svojstva stabilizatora koji se koristi, primjenjivi radni nadzor koji nameće pravilnik (npr. zahtjevi za zaštitom od izvora topline, uključujući drugi teret koji se prevozi na temperaturi višoj od temperature okolnog zraka) i sve druge bitne faktore.

387 –

499 (Rezervirano)

500 (Brisano)

501 Za naftalen, rastaljeni, vidi UN br. 2304.

502 UN br. 2006 plastika, na bazi nitroceluloze, samozagrijavajuća, n.d.n., i 2002 celuloidni otpad, tvari su Klase 4.2.

503 Za fosfor, bijeli, rastaljeni, vidi UN br. 2447.

504 UN br. 1847 kalijev sulfid, hidrirani najmanje sa 30% vode od kristalizacije, UN br. 1849 natrijev sulfid, hidriran najmanje sa 30% vode od kristalizacije i UN br. 2949 natrijev hidrosulfid najmanje sa 25% vode od kristalizacije, tvari su Klase 8.

505 UN br. 2004 magnezijev diamid, tvar je Klase 4.2.

506 Zemnoalkalijski metali i slitine zemnoalkalijskih metala u piroforomu obliku, tvari su Klase 4.2.

UN br. 1869 magnezij ili slitine magnezija koji sadrže iznad 50% magnezija, kao kuglice, strugotine ili trake, tvari su Klase 4.1.

507 UN br. 3048 pesticidi s aluminijevim fosfidom, s dodatcima koji sprječavaju emisiju otrovnih zapaljivih plinova, tvari su Klase 6.1.

508 UN br. 1871 titanijev hidrid i UN br. 1437 cirkonijev hidrid tvari su Klase 4.1. UN br. 2870 aluminijev borohidrid, tvar je Klase 4.2.

509 UN br. 1908 otopina klorita, tvar je Klase 8.

510 UN br. 1755 otopina kromove kiseline, tvar je Klase 8.

511 UN br. 1625 živin nitrat, UN br. 1627 živin nitrat i UN br. 2727 talijev nitrat tvari su Klase 6.1. Torijev nitrat, kruti, otopina uranijeva nitrata heksahidrata i uranijev nitrat, kruti, tvari su Klase 7.

512 UN br. 1730 antimonov pentaklorid, tekući, UN br. 1731 otopina antimonova pentaklorida, UN br. 1732 antimonov pentafluorid i UN br. 1733 antimonov triklorid tvari su Klase 8.

513 UN br. 0224 barijev azid, suhi ili močeni - manje od 50% masenoga udjela vode, nije dozvoljen za prijevoz željeznicom. UN br. 1571 barijev azid, močen s najmanje 50% masenoga udjela vode, tvar je Klase 4.1. UN br. 1854 slitine barija, piroforne, tvari su Klase 4.2. UN br. 1445 barijev klorat, krut, UN br. 1446 barijev nitrat, UN br. 1447 barijev perklorat, krut, UN br. 1448 barijev permanganat, UN br. 1449 barijev peroksid, UN br. 2719 barijev bromat, UN br. 2741 barijev hipoklorit s više od 22% upotrebljivoga klora, UN br. 3405 barijev klorat, otopina, i UN br. 3406 barijev perklorat, otopina, tvari su Klase 5.1. UN br. 1565 barijev cijanid i UN br. 1884 barijev oksid, tvari su Klase 6.1.

514 UN br. 2464 berilijev nitrat, tvar je Klase 5.1.

515 UN br. 1581 smjesa kloropikrina i metil bromida i UN br. 1582 smjesa kloropikrina i metil klorida, tvari su Klase 2.

516 UN br. 1912 smjesa metil klorida i metilen klorida, tvar je Klase 2.

517 UN br. 1690 natrijev fluorid, krut, UN br. 1812 kalijev fluorid, krut, UN br. 2505 amonijev fluorid, UN br. 2674 natrijev fluorosilikat, UN br. 2856 fluorosilikati, n.d.n., UN br. 3415 natrijev fluorid, otopina, i UN br. 3422 kalijev fluorid, otopina, tvari su Klase 6.1.

518 UN br. 1463 kromov trioksid, bezvodni (kromova kiselina, kruta), tvar je Klase 5.1.

- 519** UN br. 1048 vodikov bromid, bezvodni, tvar je Klase 2.
- 520** UN br. 1050 vodikov klorid, bezvodni, tvar je Klase 2.
- 521** Kruti kloriti i hipokloriti, tvari su Klase 5.1.
- 522** UN br. 1873 vodena otopina iznad 50% perklorne kiseline, ali nikako ispod 72% masenoga udjela čiste kiseline, tvari su Klase 5.1. Otopine perklorne kiseline koje sadrže iznad 72% masenoga udjela čiste kiseline ili smjese perklorne kiseline s bilo kojom tekućinom osim vode, ne smiju biti prihvaćeni za prijevoz.
- 523** UN br. 1382 bezvodni kalijev sulfid i UN br. 1385 bezvodni natrijev sulfid i njihovi hidrati s manje od 30% vode od kristalizacije, i UN br. 2318 natrijev hidrosulfid s manje od 25% vode od kristalizacije, tvari su Klase 4.2.
- 524** UN br. 2858 dovršeni predmeti od cirkonija debljine 18 µm ili više, tvari su Klase 4.1.
- 525** Otopine anorganskih cijanida s ukupnim udjelom cijanidnoga iona iznad 30% moraju biti razvrstani u pakirnu skupinu I, otopine s ukupnim udjelom cijanidnoga iona iznad 3% i nikako iznad 30% u pakirnu skupinu II i otopine s udjelom cijanidnoga iona iznad 0,3% i nikako iznad 3% u pakirnu skupinu III.
- 526** UN br. 2000 celuloid, dodijeljen je Klasi 4.1.
- 528** UN br. 1353 vlakna ili tkanine impregnirane slabo nitriranom celulozom, nesamozagrijavajuće, tvari su Klase 4.1.
- 529** UN br. 0135 živin fulminat, moćeni, najmanje sa 20% masenoga udjela vode ili smjese alkohola, nije dozvoljen za prijevoz željeznicom. Živin klorid (kalomel), tvar je Klase 9 (UN br. 3077).
- 530** UN br. 3293 hidrazin, vodena otopina najviše sa 37% masenoga udjela hidrazina, tvar je Klase 6.1.
- 531** Smjese, plamišta ispod 23 °C i koje sadrže iznad 55% nitroceluloze, bez obzira na udio dušika, ili koje sadrže najviše 55% nitroceluloze s udjelom dušika iznad 12,6% (udjela suhe mase), tvari su Klase 1 (vidi UN brojeve 0340 ili 0342), ili Klase 4.1 (UN br. 2555, 2556 i 2557)..
- 532** UN br. 2672 amonijeva otopina koja sadrži najmanje 10%, ali nikako iznad 35% amonijaka, tvar je Klase 8.
- 533** UN br. 1198 otopine formaldehida, zapaljive, tvari su Klase 3. Otopine formaldehida, nezapaljive, s manje od 25% formaldehida, ne podliježu uvjetima RID.
- 534** Benzin, u nekim klimatskim uvjetima, može imati tlak para na 50 °C koji je iznad 110 kPa (1.10 bar), ali koji nije iznad 150 kPa (1.50 bar), te ga i dalje treba smatrati tvari koja ima tlak para na 50 °C koji nije iznad 110 kPa (1.10 bar).
- 535** UN br. 1469 olovni nitrat, UN br. 1470 olovni perklorat, kruti, i UN br. 3408 olovni perklorat, otopina, tvari su Klase 5.1.
- 536** Za naftalen, kruti, vidi UN br. 1334.
- 537** UN br. 2869 smjesa titanijeva triklorida, nepirofornoga, tvar je Klase 8.
- 538** Za sumpor (u krutomu stanju), vidi UN br. 1350.
- 539** Otopine izocijanata, čije je plamište najmanje 23 °C, tvari su Klase 6.1.
- 540** UN br. 1326 prah hafnija, moćeni, UN br. 1352 prah titana, moćeni, ili UN br. 1358 prah cirkonija, moćen, najmanje sa 25% vode, tvari su Klase 4.1.
- 541** Smjese nitroceluloze s udjelom vode, udjelom alkohola ili udjelom plastifikatora nižim od navedenih graničnih količina, tvari su Klase 1.
- 542** Talk koji sadrži tremolit i/ili aktinolit, obuhvaćen je ovim navodom.
- 543** UN br. 1005 amonijak, bezvodni, UN br. 3318 otopina amonijaka iznad 50% amonijaka i UN br. 2073 otopina amonijaka, iznad 35%, ali nikako iznad 50% amonijaka, tvari su Klase 2. Otopine amonijaka najviše sa 10% amonijaka, ne podliježu uvjetima RID.

- 544** UN br. 1032 dimetilamin, bezvodni, UN br. 1036 etilamin, UN br. 1061 metilamin, bezvodni, i UN br. 1083 trimetilamin, bezvodni, tvari su Klase 2.
- 545** UN br. 0401 dipikril sulfid, močeni, manje od 10% masenoga udjela vode, tvar je Klase 1.
- 546** UN br. 2009 cirkonij, suhi, dovršene ploče, traka ili namotana žica, debljine manje od 18 µm, tvar je Klase 4.2. Cirkonij, suhi, dovršene ploče, traka ili namotana žica, debljine 254 µm ili više, ne podliježe uvjetima RID.
- 547** UN br. 2210 maneb ili UN br. 2210 pripravci od maneba u samozagrijavajućemu obliku, tvari su Klase 4.2.
- 548** Klorosilani koji u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove, tvari su Klase 4.3.
- 549** Klorosilani koji imaju plamište od manje od 23 stupnja Celzijeva i koji u dodiru s vodom ne ispuštaju zapaljive plinove, tvari su Klase 3. Klorosilani koji imaju plamište jednako ili više od 23 stupnja Celzijeva i koji u dodiru s vodom ne ispuštaju zapaljive plinove, tvari su Klase 8.
- 550** UN br. 1333 cerij u pločama, šipkama ili ingotima tvar je Klase 4.1.
- 551** Otopine ovih izocijanata s plamištem ispod 23 °C, tvari su Klase 3.
- 552** Metali i metalne slitine u praškastome ili drugom zapaljivome obliku, skloni samoizgaranju, tvari su Klase 4.2. Metali i metalne slitine u praškastome ili drugom zapaljivome obliku koji u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove, tvari su Klase 4.3.
- 553** Smjesa vodikova peroksida i peroksiotene kiseline ne smije se za laboratorijskoga ispitivanja (vidi Priručnik za ispitivanje i kriterije, dio II, odjeljak 20), detonirati u šupljikavu stanju, ne sagorjeva, niti pokazuje bilo kakve promjene ili bilo kakvu eksplozivnu snagu kad se zagrijava u zatvorenom prostoru. Pripravak mora biti termostabilan (temperatura samoubrzavajućega raspadanja od 60 °C ili više za ambalažu od 50 kg), a za desenzitizaciju mora se koristiti tekućina kompatibilna s peroksiotenom kiselinom. Pripravci koji ne ispunjavaju ove kriterije, treba smatrati tvarima Klase 5.2 (Priručnik za ispitivanje i kriterije, dio II, navod 20.4.3(g)).
- 554** Metalni hidridi koji u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove, tvari su Klase 4.3. UN br. 2870 aluminijev borohidrid ili UN br. 2870 aluminijev borohidrid u uređajima, tvar je Klase 4.2.
- 555** Prah i prašak metala u obliku u kojemu ne izgaraju spontano, neotrovni, koji unatoč tomu u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove, tvari su Klase 4.3.
- 556** Organometalni spojevi i njihove otopine koji se spontano pale, tvari su Klase 4.2. Zapaljive otopine s organometalnim spojevima u koncentracijama koje u dodiru s vodom ne ispuštaju zapaljive plinove u opasnim količinama, niti se spontano pale, tvari su Klase 3.
- 557** Prah i prašak metala u pirofornomu obliku, tvari su Klase 4.2.
- 558** Metali i metalne slitine u pirofornomu obliku, tvari su Klase 4.2. Metali i metalne slitine koji u dodiru s vodom ne ispuštaju zapaljive plinove i koji nisu piroforni ili samozagrijavajući, ali koji su lako zapaljivi, tvari su Klase 4.1.
- 559** (Brisano)
- 560** Tekućina povišene temperature, n.d.n. na ili iznad 100 °C (uključujući rastaljene metale i rastaljene soli) i, za tvar s plamištem, na temperaturi ispod njezina plamišta, tvar je Klase 9 (UN br. 3257).
- 561** Kloroformati s prevladavajuće korozivnim svojstvima, tvari su Klase 8.
- 562** Organometalni spojevi koji spontano izgaraju, tvari su Klase 4.2. Organometalni spojevi koji reagiraju s vodom, zapaljivi, tvari su Klase 4.3.
- 563** UN br. 1905, selenova kiselina, tvar je Klase 8.
- 564** UN br. 2443, vanadijev oksitriklorid, UN br. 2444 vanadijev tetraklorid i UN br. 2475 vanadijev triklorid, tvari su Klase 8.
- 565** Nespecificirani otpad koji je rezultat medicinskoga/veterinarskoga liječenja ljudi/životinja ili biološkoga istraživanja, i za koji nije vjerojatno da sadrži tvari Klase 6.2, moraju biti razvrstani pod ovim navodom. Dekontaminirani klinički otpad ili otpad koji je rezultat biološkoga istraživanja, a koji je prethodno sadržavao infektivne tvari, nije podložan uvjetima za Klasu 6.2.

- 566 UN br. 2030, hidrazin vodena otopina, iznad 37% masenoga udjela hidrazina, tvar je Klase 8.
- 567 Smjese koji sadrže iznad 21% volumenskoga postotka kisika, moraju biti razvrstane kao oksidacijske.
- 568 Barijev azid s udjelom vode nižim od navedene granične količine, UN br. 0224. nije dozvoljen za prijevoz željeznicom.
- 569-579 (Rezervirano)
- 580 (Brisano)
- 581 Ova se stavka odnosi na smjese propadiena s 1 – 4% metilacetilena, kao i na sljedeće smjese:

Smjesa	Sadržaj, % volumno			Dozvoljeni tehnički naziv za svrhe iz 5.4.1.1
	Metilacilen i propadien, manje od	Propan i propilen, manje od	C ₄ -zasićeni ugljikovodici, više od	
P1	63	24	14	„Smjesa P 1“
P2	48	50	5	„Smjesa P 2“

- 582 Ova stavka obuhvaća, između ostalog, smjese plinova označene slovom R ..., koje imaju sljedeće karakteristike:

Smjesa	Maksimalni tlak para pri 70 °C (MPa)	Minimalna gustoća pri 50 °C (kg/l)	Dozvoljeni tehnički naziv za potrebe točke 5.4.1.1
F 1	1,3	1,30	„Smjesa F 1“
F 2	1,9	1,21	„Smjesa F 2“
F 3	3,0	1,09	„Smjesa F 3“

NAPOMENA 1: Triklorofluorometan (rashladno sredstvo R 11), 1,1,2-trikloro-1,2,2- trifluoroetan (rashladno sredstvo R 113), 1,1,1-trikloro-2,2,2-trifluoroetan (rashladno sredstvo R 113a), 1-kloro-1,2,2-trifluoroetan (rashladno sredstvo R 133) i 1-kloro-1,1,2-trifluoroetan (rashladno sredstvo R 133b) nisu tvari Klase 2. Međutim, mogu sudjelovati u sastavu smjesa F1 do F3.

2: Referentne gustoće odgovaraju gustoćama diklorofluorometana (1,30 kg/l), dikloridifluorometana (1,21 kg/l) i klorodifluorometana (1,09 kg/l).

- 583 Ova stavka obuhvaća, između ostalog, smjese plinova sa sljedećim karakteristikama:

Smjesa	Maksimalni tlak para pri 70 °C (MPa)	Minimalna gustoća pri 50 °C (kg/l)	Dozvoljeni tehnički naziv ^(a) za potrebe točke 5.4.1.1
A	1,1	0,525	„Smjesa A“ ili „Butan“
A 01	1,6	0,516	„Smjesa A 01“ ili „Butan“
A 02	1,6	0,505	„Smjesa A 02“ ili „Butan“
A 0	1,6	0,495	„Smjesa A 0“ ili „Butan“
A 1	2,1	0,485	„Smjesa A 1“
B 1	2,6	0,474	„Smjesa B 1“
B 2	2,6	0,463	„Smjesa B 2“
B	2,6	0,450	„Smjesa B“
C	3,1	0,440	„Smjesa C“ ili „Propan“

^(a) Za prijevoz u cisternama, trgovački nazivi »Butan« ili »Propan« smiju se koristiti samo kao dopuna.

- 584 Ovaj plin ne podliježe uvjetima RID:

- kad je u plinovitom stanju;
- kad ne sadrži iznad 0,5% zraka;
- kad je u metalnoj kapsuli (cisterne, patrone za pjenušanje), bez nepravilnosti koje mogu utjecati na njegovu snagu;
- kad je osigurana nepropusnost ventila uložka;
- kad kapsula ne sadrži iznad 25 g ovoga plina;

- kad kapsula ne sadrži iznad 0,75 g ovoga plina po cm^3 svoje zapremine.

- 585** (Brisano)
- 586** Prašci hafnija, titanija i cirkonija moraju sadržavati vidljivi višak vode. Prašci hafnija, titanija i cirkonija, močeni, mehanički proizvedeni, veličine čestica od 53 μm i više, ili kemijski proizvedeni, veličine čestica od 840 μm i veće, ne podliježu uvjetima RID.
- 587** Barijev stearat i barijev titanat, ne podliježu uvjetima RID.
- 588** Kruti hidrirani oblici aluminijeva bromida i aluminijeva klorida, ne podliježu uvjetima RID.
- 589** (Brisano)
- 590** Heksahidrat feri klorida, ne podliježe uvjetima RID.
- 591** Olovni sulfat najviše sa 3% slobodne kiseline, ne podliježe uvjetima RID.
- 592** Neočišćena prazna ambalaža (uključujući prazne IBC i velike ambalaže), prazna vozila cisterne, prazne odvojive cisterne, prazne prenosive cisterne, prazne kontejnere cisterne i prazne male kontejnere u kojima se nalazila ova tvar, ne podliježu uvjetima RID.
- 593** Plin, namijenjen hlađenju npr. medicinskih ili bioloških primjeraka, ako je u posudama za spremanje s dvostrukim stjenkama koje su u skladu s odredbama uputa za pakovanje P 203, odlomak (6) za otvorene kriogenske spremnike pod točkom 4.1.4.1, ne podliježe uvjetima RID osim kako je navedeno u 5.5.3.
- 594** Sljedeći predmeti, proizvedeni i punjeni u skladu s odredbama koje se primjenjuju u državi proizvodnje ne podliježu uvjetima Propisa RID:
- (a) UN br. 1044 aparati za gašenje požara sa zaštitom od slučajnog pražnjenja, kada:
- su zapakirani u čvrstu vanjsku ambalažu; ili
 - se radi o velikim uređajima za gašenje požara koji udovoljavaju zahtjevima posebne odredbe za pakiranje PP 91 upute za pakiranje P 003 pod točkom 4.1.4.1;
- (b) UN br. 3164 predmeti, tlačni pneumatski ili hidraulični, konstruirani da izdrže naprezanja veća od unutarnjega tlaka plina pomoću prijenosa sile, unutarnje čvrstoće ili konstrukcije, kada su zapakirani u čvrstu vanjsku ambalažu.
- NAPOMENA:** „Odredbe koje se primjenjuju u državi proizvodnje“ znači odredbe koje se primjenjuju u državi proizvodnje ili u državi korištenja.
- 596** Pigmenti kadmija, kao što su kadmijevi sulfidi, kadmijevi sulfoselenidi i kadmijeve soli viših masnih kiselina (primjerice, kadmijev stearat), ne podliježu uvjetima RID.
- 597** Otopine octene kiseline najviše sa 10% masenoga udjela čiste kiseline, ne podliježu uvjetima RID.
- 598** Sljedeće ne podliježe uvjetima RID:
- (a) nove akumulatorske baterije:
- kad su osigurane tako da ne mogu skliznuti, ispasti ili se oštetiti;
 - kad imaju uređaj za nošenje, osim ako nisu prikladno složene na hrpu, npr. na paletama;
 - kad izvana nema opasnih tragova alkala ili kiselina;
 - kad su zaštićene od kratkoga spoja.
- (b) iskorištene akumulatorske baterije:
- kad njihovo kućište nije oštećeno:
 - kad su osigurane tako da ne mogu curiti, skliznuti, ispasti ili se oštetiti, npr. slaganjem na palete;
 - kad izvan predmeta nema opasnih tragova alkala ili kiselina;

- kad su zaštićene od kratkoga spoja.

"Iskorištene akumulatorske baterije", znači akumulatorske baterije koje se prevoze na recikliranje na kraju njihovoga uobičajenog životnoga vijeka.

- 599** (Brisano)
- 600** Vanadijev pentoksid, rastaljen i stvrdnut, ne podliježe uvjetima RID.
- 601** Farmaceutski proizvodi spremni za uporabu, koji su tvari proizvedene i pakirane u ambalažu koja je po svojem tipu namijenjena maloprodaji ili distribuciji za osobnu ili kućnu upotrebu, ne podliježu uvjetima RID.
- 602** Fosforni sulfidi koji nisu oslobođeni žutoga i bijeloga fosfora, ne smiju biti prihvaćeni za prijevoz.
- 603** Bezvodni vodikov cijanid koji ne odgovara opisu za UN br. 1051 ili UN br. 1614, ne smije biti prihvaćen za prijevoz. Vodikov cijanid (cijanovodična kiselina), koji sadrži manje od 3% vode stabilan je - ako pH-vrijednost iznosi $2,5 \pm 0,5$ a, tekućina je bistra i bezbojna.
- 604** (Brisano)
- 605** (Brisano)
- 606** (Brisano)
- 607** Smjese kalijeva nitrata i natrijeva nitrita s amonijevom soli, ne smiju biti prihvaćeni za prijevoz.
- 608** (Brisano)
- 609** Tetranitrometan, koji nije oslobođen od gorivih nečistoća, ne smije biti prihvaćen za prijevoz.
- 610** Prijevoz ove tvari, kad ona sadrži više od 45% vodikova cijanida, zabranjen je.
- 611** Amonijev nitrat koji sadrže iznad 0,2% gorive tvari (uključujući svaku organsku tvar koja se računa kao ugljik), ne smije biti prihvaćen za prijevoz, osim ako nije sastavni dio tvari ili predmeta Klase 1.
- 612** (Rezervirano)
- 613** Otopina klorne kiseline koja sadrži iznad 10% klorne kiseline i smjese klorne kiseline s bilo kojom tekućinom, osim s vodom, ne smije biti prihvaćena za prijevoz.
- 614** 2,3,7,8-tetraklorodibenzo-p-dioksin (TCDD), u koncentracijama koje se smatraju vrlo otrovnima prema kriterijima u 2.2.61.1, ne smije biti prihvaćen za prijevoz.
- 615** (Rezervirano)
- 616** Tvari koje sadrže iznad 40% tekućih dušikovih estera, moraju proći ispitivanje prokapavanja navedeno u 2.3.1.
- 617** Uz vrstu eksploziva, komercijalni naziv određenoga eksploziva mora biti označen na pakovanju.
- 618** U posudama koje sadrže 1,2-butadien, koncentracija kisika u plinovitoj fazi, ne smije prelaziti 50 ml/m³.
- 619-622** (Rezervirano)
- 623** UN broj 1829 sumporov trioksid mora biti inhibiran. Sumporov trioksid, čistoće 99,95% ili iznad, nije dozvoljeno prevoziti željeznicom. Sumporni dioksid čistoće najmanje 99,95% može se prevoziti cestom bez inhibitora u spremnicima, pod uvjetom da se njegova temperatura održava na 32,5°C ili iznad.
- 625** Pakovanje koja sadrži ove predmete, mora biti jasno označeno kako slijedi: "UN 1950 AEROSOLI".
- 626-631** (Rezervirano)
- 632** Smatra se da je samozapaljivo (piroforno).

633 Pakovanje i mali kontejneri, u kojima se nalazi ova tvar, mora nositi sljedeću oznaku: "DRŽATI DALEKO OD SVAKOGA IZVORA PALJENJA." Oznaka mora biti na službenome jeziku države otpremnice te, ako taj jezik nije engleski, talijanski, francuski ili njemački jezik, na engleskome, talijanskome, francuskome ili njemačkome jeziku, osim ako nije drukčije određeno sporazumom između država koje sudjeluju u prijevozu.

634 (Brisano)

635 Pakovanje koje sadrži te predmete, ne moraju imati listicu opasnosti u skladu s oblikom br. 9, osim ako predmet nije u potpunosti omotan u ambalažu, sanduke ili na neki drugi način, što sprječava da se predmet može odmah prepoznati.

636 (a) članci koji se nalaze u opremi ne smiju se isprazniti vrijeme prijevoza toliko da napon otvorenoga kruga padne ispod 2 volta ili dvije trećine napona neispraznjenoga članka, ovisno o tome što je niže.

(b) do posrednog postrojenja za obradu:

- Litijski članci i baterije s ukupnom bruto masom od najviše 500 g svaki ili litijsko-ionski članci snage od najviše 20 Wh, litijsko-ionske baterije snage od najviše 100 Wh, litijsko-metalni članci sa sadržajem litija od najviše 1g i litijsko-metalne baterije s ukupnim sadržajem litija od najviše 2 g, koji nisu sadržani u opremi, prikupljeni i predani na prijevoz radi razvrstavanja, odlaganja ili recikliranja; kao i
- Litijski članci i baterije sadržani u opremi iz privatnih kućanstava, koji su prikupljeni i predani na prijevoz radi dekontaminacije, rastavljanja, recikliranja ili odlaganja

NAPOMENA: „Oprema iz privatnih kućanstava“ označava opremu koja dolazi iz privatnih kućanstava i opremu koja dolazi iz komercijalnih, industrijskih, institucijskih i drugih izvora koja je, uslijed naravi i količine, nalik onima iz privatnih kućanstava. Oprema koju će vjerojatno koristiti i privatna kućanstva i korisnici koji nisu privatna kućanstva smatrat će se u svakom slučaju opremom iz privatnih kućanstava.

nisu podložni drugim odredbama Propisa RID, uključujući posebnu odredbu 376 i stavak 2.2.9.1.7, ako ispunjavaju sljedeće uvjete:

(i) Odredbe upute za pakiranje P 909 iz 4.1.4.1 se primjenjuju, osim za dodatne zahtjeve 1 i 2;

(ii) Proveden je sustav osiguranja kvalitete koji osigurava da sveukupna količina litijskih članaka ili baterija ne prelazi 333 kg po vagonu ili velikom kontejneru;

NAPOMENA: Ukupna količina litijskih članaka i baterija u smjesi može se procijeniti statističkom metodom koja je dio sustava osiguranja kvalitete. Preslika evidencije osiguranja kvalitete mora biti dostupna nadležnom tijelu na zahtjev.

(iii) Paketi moraju imati oznaku „LITIJSKE BATERIJE ZA ODLAGANJE“ ili „LITIJSKE BATERIJE ZA RECIKLIRANJE“, prema potrebi.

Ako se oprema koja sadrži litijske članke ili baterije prenosi nezapakirana ili na paletama u skladu s uputom za pakiranje P 909 (3) iz 4.1.4.1, ta se oznaka može alternativno pričvrstiti na vanjsku površinu vagona ili kontejnera.

637 Genetski modificirani mikroorganizmi i genetski modificirani organizmi su oni koji nisu opasni za ljude i životinje, ali koji bi mogli izmijeniti životinjske, biljne, mikrobiološke tvari i ekosustave na način na koji se to ne bi moglo dogoditi prirodnim putem.

Genetski modificirani mikroorganizmi i genetski modificirani organizmi nisu subjekt odredbi RID koji su dobili pristanak za namjerno ispuštanje u okoliš od strane nadležnih tijela zemlje podrijetla, tranzita i odredišta³.

Živi kralježnjaci i beskralježnjaci ne smiju se koristiti za prijevoz ovih tvari koje su razvrstane pod ovim UN brojem, osim ako tvar nije moguće prenositi na neki drugi način.

- 638** Tvari koje se odnose na samozapaljive tvari (vidi 2.2.41.1.19).
- 639** Vidi 2.2.2.3, klasifikacijska oznaka 2F, UN br. 1965, Napomena 2.
- 640** Fizička i tehnička svojstva koja su navedena u stupcu (2) tablice A poglavlja 3.2 određuju različite kôdove cisterni za prijevoz tvari iste pakirne skupine u RID cisternama.
- Da se utvrde fizička i tehnička svojstva predmeta koji se prevozi u cisterni, pojedinostima koje je potrebno navesti u prijezovnoj ispravi, mora se dodati sljedeće - samo u slučaju prijevoza u RID cisternama:
- "Posebna odredba 640X", gdje je "X" primjenjivo veliko slovo koje je iza pozivanja na posebnu odredbu 640 u stupcu (6) tablice A poglavlja 3.2.
- Međutim, ove pojedinosti nisu potrebne u slučaju prijevoza u vrsti cisterne koji, za tvari određene skupine ambalaže određenoga UN broja, ispunjavaju barem najstrože uvjete.
- 642** Osim onako kako je odobreno prema 1.1.4.2, ovaj navod Pravilnika o oblicima UN-a ne smije se koristiti za prijevoz otopina mineralnoga gnojiva obrađenih slobodnim amonijakom.
- 643** Asfaltna smjesa kamena ili agregata, ne podliježe uvjetima za Klasu 9.
- 644** Tvar je prihvaćena za prijevoz pod uvjetom:
1. da je pH između 5 i 7 izmjeren u vodenoj otopini od 10% tvari koja se prevozi;
 2. da otopina ne sadrži iznad 0,2% gorivoga materijal ili spojeva klora u količinama u kojima razina klora prelazi 0,02%.
- 645** Klasifikacijski kod kao što je spomenuto u stupcu (3b) tablice A poglavlja 3.2 treba koristiti samo odobrenje nadležnog tijela države članice Propisa RID prije prijevoza. Odobrenje se izdaje pismenim putem kao potvrda o odobrenju klasifikacije (vidi pododjeljak 5.4.1.2.1 (g)) i dobiva jedinstvenu referentnu oznaku.
- 646** Ugljik dobiven procesom aktiviranja pare, ne podliježe uvjetima RID.
- 647** Prijevoz octa i octene kiseline kao hrane najviše sa 25% masenoga udjela čiste kiseline, podliježe samo u sljedećim uvjetima:
- (a) ambalaža, uključujući IBC i velika ambalaža, i cisterne moraju biti proizvedeni od nehrđajućega čelika ili plastičnoga materijala koji je trajno otporan na koroziju od octa/octene kiseline kao hrane.
 - (b) ambalaža, uključujući IBC i velika ambalaža, i cisterne moraju proći vizualni pregled vlasnika najmanje jednom u godini. Rezultati pregleda moraju biti zabilježeni, a zapisnik mora biti pohranjen najmanje jednu godinu. Oštećena ambalaža, uključujući IBC za rasutu robu i velike ambalaže, i cisterne ne smiju se puniti.
 - (c) ambalaža, uključujući IBC i velika ambalaža, i cisterne moraju se puniti tako da se predmet ne proljeva niti prijanja uz vanjsku površinu.
 - (d) brtve i čepovi moraju biti otporni na ocat/octenu kiselinu kao hranu. Ambalaža, uključujući IBC i velika ambalaža, i cisterne moraju se hermetički zabrtviti pri pakiranju ili punjenju tako da u uobičajenim uvjetima prijevoza ne dolazi do curenja.
 - (e) ambalaža kombinirana s unutarnjom ambalažom od stakla ili plastike (vidi upute za pakovanje P001 u 4.1.4.1), koja ispunjava opće uvjete za pakovanje i točaka 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4, 4.1.1.5, 4.1.1.6, 4.1.1.7 i 4.1.1.8, može se koristiti.

³

Posebno vidi Dio C Smjernice 2001/18/EC Europskog parlamenta i Savjeta u svezi namjernog otpuštanja genetički modificiranih organizama u okolinu i poništenje u Smjernici Savjeta 90/220/EEC (Službeno glasilo Europskih zajednica br. L 106, Od 17. travnja 2001., str. 8-14, kojim se navode postupci ovlaštenja za Europsku Zajednicu.

Ostale odredbe RID, ne primjenjuju se.

648 Predmeti koji su impregnirani ovim pesticidom, kao što su ploče od drvenih vlakana, papirnate trake, kuglice od vate, ploče od plastičnoga materijala, u hermetički zatvorenim pakovanjima, ne podliježu odredbama RID.

649 (Brisano)

650 Otpad koji se sastoji od ostataka ambalaže, stvrdnutih ostataka i tekućih ostataka boje može se prevoziti pod uvjetima za pakirnu skupinu II. Uz odredbe za pakirnu skupinu II UN br. 1263, otpad se može pakirati i prevoziti, kako slijedi:

- (a) otpad može biti pakiran u skladu s uputom za pakovanje P002 pod točkom 4.1.4.1 ili uputom za pakovanje IBC06 pod točkom 4.1.4.2;
- (b) otpad se može pakirati u prilagodljivim IBC tip 13H3, 13H4 i 13H5 u zaštitnoj ambalaži s punim stjenkama;
- (c) ispitivanje ambalaže i IBC, kako je navedeno u (a) ili (b), može se obavljati u skladu s uvjetima u poglavlju 6.1 ili 6.5, ovisno o slučaju, kad je riječ o krutim tvarima, na razini svojstava pakirne skupine II.

Ispitivanja se obavljaju na ambalaži i IBC koji su napunjeni reprezentativnim uzorkom otpada pripremljenim za prijevoz;

- (d) dozvoljen je prijevoz u rasutom stanju u vozilima s ceradom, pokretnim krovnim vagonima, zatvorenim kontejnerima ili velikim kontejnerima s ceradom, svi s punim stjenkama. Karoserija vozila ili kontejnera mora biti otporna na curenje ili se mora učiniti otpornom na curenje, na primjer odgovarajućom i dostatno čvrstom unutarnjom oblogom;
- (e) ako se otpad prevozi u uvjetima ove posebne odredbe, tvar mora biti deklarirana u skladu s točkom 5.4.1.1.3 u prijevoznoj ispravi, kako slijedi:

"UN 1263 OTPADNE BOJE, 3, II" ili
„UN 1263 OTPADNE BOJE, 3, PG, II".

651 (Rezervirano)

652 (Rezervirano)

653 Prijevoz ovih plinova u cilindrima čija je normalna proizvodnost ispitnoga tlaka maksimalno 15,2 MPa·litra (152 bar·litra), nije predmet drugih zahtjeva RID ako je udovoljeno sljedećim zahtjevima:

- zahtjevima za izradbu i ispitivanje cilindara;
- cilindri su namijenjeni vanjskoj ambalaži koja najmanje odgovara zahtjevima u dijelu 4 za kombiniranu ambalažu. Općim zahtjevima pakiranja u 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.5 do 4.1.1.7 mora biti udovoljeno;
- cilindri ne smiju biti pakirani zajedno s drugim opasnim tvarima;
- ukupna masa pakiranja ne smije prijeći 30 kg; i
- svaki paket je jasno i trajno označen s "UN 1006" za stlačeni argon, "UN 1013" za ugljikov dioksid, "UN 1046" za stlačeni helij ili "UN 1066" za stlačeni dušik. Ovo označavanje mora biti na romboidnom polju obrubljenim crnom crtom mjera najmanje 100 mm x 100 mm."

654 Otpadni upaljači prikupljeni zasebno i otpremljene u skladu s 5.4.1.1.3 mogu se prevoziti pod ovom navodom u svrhu odlaganja. Ne moraju biti zaštićeni od slučajnog pražnjenja, pod uvjetom da su poduzete mjere sprečavanja stvaranja opasnog tlaka i opasnih atmosfera.

Otpadni upaljači, osim onih koji cure ili su teško oštećeni, pakiraju se u skladu s uputom o pakiranju P003. Pored toga, primjenjuju se sljedeće odredbe:

- moraju se koristiti samo kruta pakovanja maksimalnog kapaciteta 60 litara;
- pakovanja moraju biti punjena vodom ili bilo kojim drugim odgovarajućim zaštitnim materijalom da bi se izbjeglo zapaljenje;

- u normalnim uvjetima prijevoza svi uređaji za paljenje na upaljačima moraju biti potpuno prekriveni zaštitnim materijalom;
- pakovanja moraju biti dovoljno prozračena da bi se spriječilo stvaranje zapaljive atmosfere i povećanje tlaka;
- pakovanja se moraju prevoziti samo u provjetravanim ili otvorenim vagonima ili kontejnerima.

Upaljači koji cure ili su teško oštećeni moraju se prevoziti u pakovanjima za sanaciju, pod uvjetom da su poduzete odgovarajuće mjere za osiguranje protiv opasnog povećanja tlaka.

NAPOMENA: Posebna odredba 201 i posebne odredbe za pakiranje PP84 i RR5 upute pakiranje P002 u 4.1.4.1 ne odnose se na otpadne upaljače.

- 655** Cilindri i njihovi ventili koji su konstruirani, izgrađeni, odobreni i označeni u skladu s Direktivom 97/23/EZ⁴ ili Direktiva 2014/68/EU⁵ i koji se koriste za aparat za disanje mogu se prevoziti bez da udovoljavaju poglavlju 6.2, pod uvjetom da su podložni inspekcijama i ispitivanjima navedenim u pododjeljku 6.2.1.6.1 te da razdoblje između ispitivanja navedeno u uputama o pakiranju P200 u pododjeljku 4.1.4.1 nije prekoračeno. Tlak koji se koristi za ispitivanje hidrauličnim tlakom je tlak istaknut na cilindru u skladu s Direktivom 97/23/EC ili Direktiva 2014/68/EU.
- 656** (Brisano)
- 657** Ovaj unos koristi se samo za tehnički čistu tvar; za smjese komponenata LPG-a, vidi UN br. 1965 ili UN br. 1075, zajedno s NAPOMENOM 2 u 2.2.2.3.
- 658** UN br. 1057 UPALJAČI u skladu s normom EN ISO 9994:2006 + A1:2008 "Upaljači – Sigurnosna specifikacija" i UN br. 1057 ULOŠCI UPALJAČA, smiju se prevoziti samo prema odredbama 3.4.1 (a) do (g), 3.4.2 (osim za ukupnu bruto masu od 30 kg), 3.4.3 (osim za ukupnu bruto masu od 20 kg), 3.4.11 i 3.4.12, prva rečenica, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) ukupna bruto masa svakog paketa iznosi najviše 10 kg;
 - (b) u vagonu ili velikom kontejneru se prevozi najviše 100 kg bruto mase takvih paketa; i
 - (c) svaka vanjska ambalaža je jasno i trajno označena s "UN 1057 UPALJAČI" ili "UN 1057 ULOŠCI UPALJAČA", na odgovarajući način.
- 659** Tvari svrstane pod oznake PP 86 ili TP7 u stupcu (9a) i stupcu (11) Tablice A u Poglavlju 3.2 i stoga zahtijevaju uklanjanje zraka iz parnog prostora, ne smiju se koristiti za prijevoz temeljem ovoga UN broja, već se prevoze pod svojim odgovarajućim UN brojevima, kako je navedeno u Tablici A Poglavlja 3.2.
- NAPOMENA:** Vidi također 2.2.2.1.7.
- 660** Za prijevoz sustava prihvatnog prostora za pogonski plin projektiranog za ugradnju u motorna vozila koja sadržavaju taj plin, nije potrebno primjenjivati odredbe odlomka 4.1.4.1, Poglavlja 5.2, Poglavlja 5.4 i Poglavlja 6.2 Propisa RID, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin moraju udovoljavati zahtjevima Uredbe ECE br. 67 Revizija 2⁶, Uredbe ECE br. 110 Revizija 1⁷ ili Uredbe ECE br. 115⁸ ili Uredbe (EZ) br. 79/2009⁹, u kombinaciji s Uredbom (EU) br. 406/2010¹⁰, kako je primjenjivo.

⁴ Direktiva 97/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. svibnja 1997.g. o usklađivanju zakona država članica vezanih za tlačnu opremu (PED) (Službeni List Europskih zajednica br. L 181 od 9. Srpnja 1997.g., str. 1 - 55).

⁵ Direktiva 2014/68/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica o stavljanju na raspolaganje na tržištu tlačne opreme (PED) (Službeni list Europske unije br. L 189 od 26. lipnja 2014., str. 164 - 259).

⁶ Pravilnik ECE br. 67 (Usklađene odredbe vezane uz homologaciju:
I. Homologaciju posebne opreme vozila kategorije M i N koji u svom pogonskom sustavu koriste ukapljene naftne plinove;
II. Homologaciju vozila kategorije M i N koja su opremljena posebnom opremom za korištenje ukapljenih naftnih plinova u svom pogonskom sustavu s obzirom na ugradnju takve opreme).“

⁷ Pravilnik ECE br. 110 (Usklađene odredbe vezane uz homologaciju:
I. Posebnih komponenti motornih vozila koja koriste stlačeni prirodni plin (CNG) i/ili ukapljeni prirodni plin (LNG) u svojem pogonskom sustavu;
II. Vozila s obzirom na ugradnju posebnih homologiranih komponenti za korištenje stlačenog prirodnog plina (CNG) i/ili ukapljenog prirodnog plina (LNG) u svojem pogonskom sustavu)

- (b) sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin moraju biti nepropusni te ne smiju pokazivati nikakve znakove vanjskog oštećenja koji mogu utjecati na njihovu sigurnost.

NAPOMENA 1: Kriteriji se mogu pronaći u normi ISO 11623:2002 za prenosive plinske boce – Periodični pregled i ispitivanje kompozitnih plinskih boca (ili ISO DIS 19078 za plinske boce – Pregled ugradnje boca i rekvalifikacija visokotlačnih boca za pohranu na brodu prirodnog plina kao goriva za automatska vozila).

2: Ako sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin nisu nepropusni ili prenapunjeni ili ako pokazuju oštećenje koje može utjecati na njihovu sigurnost, mogu se prevoziti samo u tlačnim spremnicima za oštećenu robu u skladu s Propisom RID.

- (c) ako je sustav prihvatnog prostora za pogonski plin opremljen s dva ventila ili više integriranih u liniji, dva ventila moraju biti zatvorena tako da ne propuštaju plin u normalnim uvjetima prijevoza. Ako postoji samo jedan ventil ili samo jedan ventil funkcionira ispravno, svi otvori osim otvora uređaja za smanjenje tlaka moraju biti zatvoreni tako da ne propuštaju plin u normalnim uvjetima prijevoza.
- (d) sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin prevoze se tako da sprečavaju blokiranje uređaja za smanjenje tlaka te bilo koje oštećenje ventila i bilo kojeg drugog tlačnog dijela sustava prihvatnog prostora za pogonski plin, kao i slučajno ispuštanje plina u normalnim uvjetima prijevoza. Sustav prihvatnog prostora za pogonski plin mora biti osiguran tako da sprečava klizanje, kotrljanje ili vertikalno pomicanje.
- (e) sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin moraju zadovoljavati odredbe odlomka 4.1.6.8 (a), (b), (c), (d) ili (e).
- (f) odredbe o označavanju i obilježavanju iz Poglavlja 5.2 moraju biti ispunjene, osim ako se sustavi prihvatnog prostora za pogonski plin otpremaju u napravi za rukovanje. Ako je tako, oznake i upozorenja o opasnosti stavljaju se na napravu za rukovanje.
- (g) dokumentacija

Svaka pošiljka koja se prevozi u skladu s ovom posebnom odredbom mora biti popraćena prijevoznom ispravom koja sadrži barem sljedeće podatke:

- (i) UN broj plina sadržanog u sustavima prihvatnog prostora za pogonski plin, ispred kojeg se nalaze slova "UN";
- (ii) Ispravan otpremni naziv plina;
- (iii) broj listice opasnosti;
- (iv) Broj sustava prihvatnog prostora za pogonski plin;
- (v) U slučaju ukapljenih plinova neto masa u kg plina svakog sustava prihvatnog prostora za pogonski plin te u slučaju stlačenih plinova nominalni kapacitet primanja vode u litrama za svaki sustav prihvatnog prostora za pogonski plin popraćen nominalnim radnim tlakom;
- (vi) Imena i adrese pošiljatelja i primatelja.
- (i) do (v) pojavljuju se u skladu s jednim od sljedećih primjera:

Primjer 1: "UN 1971 PRIRODNI PLIN, STLAČENI, 2.1, 1 SUSTAV PRIHVATNOG PROSTORA ZA POGONSKI PLIN OD UKUPNO 50 L, 200 BARA".

Primjer 2: "UN 1965 MJEŠAVINA UGLJIKOVODIČNIH PLINOVA, TEKUĆIH, N.D.N., 2.1, 3 SUSTAVI PRIHVATNOG PROSTORA ZA POGONSKI PLIN, SVAKI OD 15 KG NETO MASE PLINA".

NAPOMENA: Primjenjuju se sve druge odredbe Propisa RID.

⁸ Pravilnik ECE br. 115 (Usklađene odredbe vezane uz homologaciju: I. Posebnih sustava ukapljenog naftnog plina (LPG) za naknadnu ugradnju u motorna vozila radi korištenja LPG-a u svojem pogonskom sustavu; II. Posebnih sustava stlačenog prirodnog plina (CNG) za naknadnu ugradnju sustave u motorna vozilima radi korištenja CNG-a u svojem pogonskom sustavu).

⁹ Uredba (EZ) br. 79/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009.g. o homologaciji motornih vozila s pogonom na vodik i izmjenama i dopunama Direktive 2007/46/EZ.

¹⁰ Uredba komisije (EU) br. 406/2010 od 26. travnja 2010.g. o provedbi Uredbe (EZ) br. 79/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji motornih vozila s pogonom na vodik.

661 (Brisano)

662 Cilindri koji ne udovoljavaju odredbama poglavlja 6.2 koji se koriste isključivo na brodu ili zrakoplovu smiju se prevoziti za potrebe punjenja ili inspekcijskog pregleda i povratka nakon njih, pod uvjetom da su konstruirani i izvedeni u skladu sa standardom kojeg priznaje nadležno tijelo države odobrenja i da ispunjavaju sve druge relevantne zahtjeve Propisa RID, uključujući sljedeće:

- (a) cilindri se moraju prevoziti sa zaštitnim uređajima za ventile u skladu s točkom 4.1.6.8;
- (b) cilindri moraju biti označeni i obilježeni u skladu s točkama 5.2.1 i 5.2.2; i
- (c) moraju biti ispunjeni svi uvjeti za punjenje upute za pakiranje P200 točke 4.1.4.1.

Prijevozna isprava mora sadržavati sljedeću izjavu:

„PRIJEVOZ U SKLADU S POSEBNOM ODREDBOM 662“.

663 Ova stavka smije se koristiti samo za ambalaže, velike ambalaže ili posredne kontejnere za rasuti teret, ili njihove dijelove, koji su sadržavali opasne tvari koje se prevoze radi odlaganja, recikliranja ili uporabe njihovog materijala, koji nisu prerada u ispravno stanje, popravak, redovno održavanje, prerada ili ponovna uporaba, i koji su ispražnjeni do te mjere da su prisutni samo ostaci opasnih tvari koji su se zadržali na dijelovima ambalaže, kada se takva ambalaža predaje za prijevoz.

Opseg primjene:

Ostaci u odbačenoj ispražnjenoj i neočišćenoj ambalaži smiju biti samo ostaci opasnih tvari klasa 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 ili 9. Osim toga, ne smiju biti ostaci:

- tvari razvrstanih u skupinu ambalaže I ili koji imaju „0“ dodijeljenu u stupac (7a) Tablice A Poglavlja 3.2; ni
- tvari razvrstanih kao eksplozivne tvari smanjene osjetljivosti Klase 3 ili Klase 4.1; ni
- tvari razvrstanih kao samoreaktivne tvari Klase 4.1; ni
- azbesta (UN 2212 i UN 2590), polikloriranih bifenila (UN 2315 i UN 3432) i polihalogeniranih bifenila, halogenirani monometil difenil metani ili polihalogeniranih terfenila (UN 3151 i UN 3152).

Opće odredbe:

Odbačena ispražnjena i neočišćena ambalaža s ostacima koji predstavljaju rizik ili dodatni rizik Klase 5.1 ne smije se pakirati skupa s drugim odbačenim ispražnjenim i neočišćenim ambalažama ili utovariti skupa s drugim odbačenim ispražnjenim i neočišćenim ambalažama u istom spremniku, vagonu ili kontejneru za rasuti teret.

Dokumentirani postupci sortiranja primjenjuju se na ukrcavališta radi osiguranja sukladnosti s odredbama koje se primjenjuju na ovu stavku.

NAPOMENA: Primjenjuju se sve ostale odredbe Propisa RID.“

664 (Rezervirano)

665 Kada se prevoze u rasutom stanju, kameni ugljen, koks i antracit uz ispunjavanje kriterija razredbe Klase 4.2, pakirna skupina III može se također prevoziti u otvorenim vagonima ili kontejnerima, pod uvjetom:

- (a) da se ugljen dobiven iz neposredne ekstrakcije prevozi izravno u vagonima ili kontejnerima bez mjerenja temperature) ili
- (b) da temperatura tereta nije viša od 60 °C tijekom ili neposredno nakon utovara u vagon ili kontejner. Koristeći prikladne metode mjerenja, punitelj će osigurati i dokumentirati da se ne prijeđe maksimalna dopuštena temperatura tereta tijekom ili neposredno nakon utovara u vagone ili kontejnere.

Pošiljatelj će osigurati da je sljedeća izjava uključena u dokument koji prati pošiljku (kao što je otpremnica, manifest tereta ili teretni list CMR/CIM)

„PRIJEVOZ U SKLADU S POSEBNOM ODREDBOM 665 RID-a“.

Ostale odredbe RID-a se ne primjenjuju.

666 Vozila raspoređena u UN br. 3166 ili UN br. 3171 i oprema pokretana baterijom raspoređena pod UN 3171 u skladu s posebnim odredbama 240, 312 i 385 kao i drugi opasni tereti koje sadrže, a koji su nužni za njihov rad ili rad njihove opreme, kad se prevoze kao teret, nisu podložni drugim odredbama Propisa RID, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) za tekuća goriva, svi ventili između motora ili opreme i spremnika goriva moraju biti zatvoreni tijekom prijevoza osim ako je nužno da oprema ostane u funkciji. Prema potrebi, vozila se moraju utovarivati u uspravnom položaju i moraju biti osigurana od pada;
- (b) za plinska goriva, ventil između spremnika za plin i motora mora biti zatvoren, a električni kontakt otvoren osim ako nije nužno da oprema ostane funkcionalna;
- (c) metalni hidrid sustavi za pohranu moraju biti odobreni od strane nadležnog tijela države proizvodnje. Ako država proizvodnje nije Država članica Propisa RID, odobrenje priznaje nadležno tijelo države članice Propisa RID;
- (d) odredbe (a) i (b) ne primjenjuju se na vozila u kojima se ne nalaze tekuća ili plinska goriva.

NAPOMENA 1: Smatra se da se u vozilu ne nalazi tekuće gorivo kada je spremnik tekućeg goriva ocijeđen i ne može se upravljati vozilom zbog nedostatka goriva. Komponente vozila poput cjevovoda goriva, filtera goriva i ubrizgivača ne moraju se čistiti, cijediti ili propuhivati da bi se smatralo da se u njima ne nalazi tekuće gorivo. Dodatno, spremnik tekućeg goriva ne mora se čistiti ili propuhivati.

2: Smatra se da se u vozilu ne nalaze plinska goriva kad u spremnicima plinskog goriva nema tekućine (za tekuće plinove), kad tlak u spremnicima nije viši od 2 bara i kad je zatvorni ventil za gorivo ili izolacijski ventil zatvoren i učvršćen.

667 (a) uvjeti iz 2.2.9.1.7 (a) ne primjenjuju se kad su prototipovi litijskih članaka ili baterija izrađeni prije proizvodnje ili litijski članci ili baterije male proizvodne šarže, koja se sastoje od najviše 100 članaka ili baterija, ugrađeni u vozilu, motoru ili stroju.

(b) uvjeti iz 2.2.9.1.7 ne primjenjuju se na litijske članke ili baterije ugrađene u oštećena ili nedostatna vozila, motore ili strojeve. U takvim se slučajevima moraju ispuniti sljedeći uvjeti:

(i) Ako šteta ili nedostatak nema značajan utjecaj na sigurnost članka ili baterije, oštećenih ili nedostatnih vozila, motora ili strojeva, mogu se prevoziti pod uvjetima određenima u posebnim odredbama 363 ili 666, prema potrebi;

(ii) Ako šteta ili nedostatak ima značajan utjecaj na sigurnost članka ili baterije, litijski članak ili baterija mora biti uklonjen i prevoziti se u skladu s posebnom odredbom 376.

No, ako nije moguće sigurno ukloniti članak ili bateriju ili ako nije moguće potvrditi status članka ili baterije, vozilo, motor ili stroj može se odvući ili prevesti kako je navedeno u (i).

668 Povišena temperatura tvari u svrhu postavljanja cestovnih oznaka ne podliježe zahtjevima Propisa RID, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) ne ispunjavaju kriterije nijedne klase osim Klase 9;
- (b) temperatura vanjske površine grijača nije veća od 70°C;
- (c) bojler je zatvoren na način koji sprječava bilo kakav gubitak proizvoda tijekom prijevoza;
- (d) maksimalan kapacitet bojlera ograničen je na 3 000 l.

669 Prikolica koja je opremljena opremom, pokretana tekućim ili plinskim gorivom ili sustavom pohrane i proizvodnje električne energije, koja je namijenjena za korištenje tijekom prijevoza kojim se upravlja ovom prikolicom, bit će raspoređena pod UN brojeve 3166 ili 3171 i bit će podložna istim uvjetima kao što su navedeni za ove UN brojeve, kad se prevozi kao teret na vagonu, pod uvjetom da ukupan kapacitet spremnika koji sadrže tekuće gorivo ne prelazi 500 litara.